

Plymouth, Pa., 28 Balandžio.

Jau turbūt atsimusė į nekurių ausis balsai, per lietuviskus laikraszczius, szaukenti kelti kiek kuris pajiegeme ir kaip kuris iszmanome musų nuvargintą, nupūlusią ir nogsvetimų nemielaszirdingai paniekjta tautą, ir gerus savo darbus rodyti priesz akis viso apszviesto sviesto. Kad tikt kaip nors ir mes galėtume lengviau ir placziau atsikvėpti kada. Jau po teisybei vietomis ir gana puikius darbus galima patėmyti, bet vis tai da silpni ir reikalauja paramos nū kitų; vis tai da tiktai jaunuos atžalėlės, da ne sustiprėję ir reikalauja prieziuros ir lengvo apsiejimo, kad galėtų kada pilnai sustiprėti.

Isz prigimimo mes esame labai iszmislus ir karszti ant kokio ten nebebuk užmanymo; bet kas isz to, kad toks musų karsztis greitai atszala, ir vėl didžiausia musų bėda, kad neturime geros sutarties, kad daugelis tarp musų randasi tokių mulkių, kurie ne tikt ką nē kiek nesupranta lietuvisztės darbų ir ne nor suprasti; bet da bjaurina visus musų nors ir puikiausius užmanymus. Tuli isz musų tautiecių ir visokius raginimus kaip matyt klaidingai suprato, o gal jau jų prigimime toks klaidingumas buvo isikerėjęs; nēs, vietoj' lietuviszkų darbų, jie pradėjo pasirodyti su tokiais darbais, kurie tinka ir gal tiktai jūs papildyti pikciausi žvėrys patim savo isiutime. Tiek tiktai da mūs laimė, kad toki kėlikai musų tautos neilgai tegyvūja ir darbais jų greitai prieina galą ir jūs paczius nutrenke į neiszlipimas tamsybes. Sztai, kaip pranesza viena isz angliszkų gazietų, jau pora isz tokių musų vyrų — Petras Veselka ir Antanas Žemaitis bus užkeletos sąvaiczių iszstatyti priesz akis žmonių (nēs dabar

tupi kalėjime Wilkes-Barre ir niekas jų ne mato) ir pakylėti augsztin; kad visai publikai būtų galima ant jų pasigerėti!. Bet ta garbė labai dėl tiedvie jų vyrų skaudi, nes czia jau ir gyvastis jų pasibaigs... Tai jau tūdu tikrai yra nuspręsti ant pakorimo, bet daugelis da randasi kalėjimūse, kurių likimo da nežinoma. O ką taip už kokius mažesnius nusikaltimus, tai kas diena galima sakyti desėtkais atlanko cypes, o vis tai musų tie smarkiejai vyrai! Na ir pamislyk kožnas, kuris szias eilutes skaĩtai, kokia garbė lieka mums visiems už tokius anų vyrų darbus; kokiomis akimis žiurės ant musų visi tie, kurie kiek jau pažysta mus; kokio užtarymo mes galime laukti nū ko nors ir ar galimė nors mislyti, kad apszviestas sviestas stos už mus ir užtars, iszgirdēs musų szauksmus ir pamatēs kruvinus verksmus musų; ar iszklausys kas musų praszymo, kad mes ir keliais klupszeziūtume ir maldautume kokios nors pagėlbos nog galingesnių, jeigu vis tiktai su tokiais darbais mes svilytime akis apszviesto sviesto.... Geriau szimtus kartų būtų mums ką ir pradėti, kad tarp musų ne būtų tokių judoszių vargįtojų musų; kad jie nē nebut atsikratę sziczion į Ameriką, kad da bevaziūjant ant juřių gilitinė but atėmus jų užkeikta gyvastį ir pasmirdēs anų kunas būtų likęs ant maisto gyventojams vandenu; arba da priesz pasikėlimą vaziūti sziczion, būtų patekę į nagus sziaurės meszkino ir anas būtų jūs iszbugdines į szalcziausius krasztus Siberijos, kur baisiausiūsia kentėjimūse būtų užbaigę savo gyvastį, ir jų darbai pasilikę būtų tiktai tarp laukinių gyventojų to kraszto. Ir kaip-gi galim mes ką gero padaryti dėl savęs, nors ne vienas ir isz ūdos lystum, dieną ir naktį vis tikt

mislytum, kaip suteikti gervę savo tautai, kaip pastatyti ant lygio laipsnio su apszviestu sviestu, jeigu ką viena diena subudavosi, jau ant rytojaus viskas tas liekasi iszgriauta ir iszpustyta per nežmoniszkiausius budelius. Na ir kurgi protas tų pasileidėlių? Juk tikt da tiek gal suprasti, kad už tokius darbus diena už dienos lauke jų jei ne kartuvės tai taip baisinga bausmė. Jeigu jau ir ant tiek but neiszmintingi gyvuliai, kad nē tokios szlykszczios pabaigos nesibjaurotų, tai rodos tikt jau reiktų nors kiek pasigaflėt savo genzių, pažystamų ir visos savo tautos ir ne stumt visus į tokią prapultį; vietoj' ką laukti kel kas užnarys virvę ant kaklo velyk pacziam užsinarit ir pasikart, jei jau taip trokszta tokios garbės ir lauke iszsižiojas greitesnės savo pabaigos!..

Kaip-gi žiurės valdže Amerikos ant musų, matant tokius papiktinanczius musų darbus; kaip gi ant galo žiurės ant musų visas apszviestas sviestas? Ne dyvai jeigu ir nor mus apsunkyti ir Amerikos valdže neįleisti visai mus į Ameriką. Na juk tik ir kožnas ukinjkas laiko tiktai tokius tarnus, kurie klauso jo ir sąziniszkai dirba dėl jo, o visus tūs, kurie kerszyja jam ir ardo visą jo ukę — greitai pavaro ir prie rubezių savo ukės ne nor prileisti. Taip lygei ir su mumis bus ir niekas kitas tam ne yra kaltas kaip tiktai mes patys, mes vis tai darome ir turime patys už savę atsakyti. Nē kiek ne galime papeikti valdžę, jeigu kokią nors sunkenybę iszmislyja dėl musų, ir mes patys taip padarytume su savo darbinjkais, kaip dabartinė valdže daro ir mes lygei taip spaustume visus tūs, kurie butu prieszingi musų valdžei. Tiek reikia da pasakyti, kad tūse visokiūse vaidūse daugiausiai iszmintingesni kal-

ti yra, nēs neperszneka kvailesnius ir nesulaiko negerūse anų pageidimūse, bet da pakirszina, da paakvatina ant kokio ten darbo; o isz dalies da pagelbti ir dūda rodą, kaip ką daryt jeigu kada ir įkliutų į kokias kilpas. Jau ne kartą galima buvo patėmyti, kad jeigu kas piktai padarė, tai tūjaus randasi toki kytrūliai, kurie isz paskutinos pūlasi jūselbėti ir tūm tiktai paakvatina da ant piktesnio darbo. Kad taip iszsirastų iszmintingų žmonių, o szius užtarėjus gerai pamokytų, tai tada mažu atpultų noras ir smarkociams ant kokių diktų piktdarysczių.

Visados vagis geriau galima isznaikyti jeigu nēr kam jūs priglausti ir jų darbus užkavoti. Bandykime ir mes taip padaryti, o tikrai kad visoki piktdariai ir tarp musų pasimažys. Persznekekime tūs, kurie geistų kuriam nors už ką atmonyti. Pristokime prie iszmintingesnių isz vien su tais mokykime kvailesnius, bet nē nugirdydami jūs, per ką jų protas ne gal suimti ir suprasti gerų pamokinimų, bet paimkim jį kada jisai blivus ir paėmę jį, tolei kalkime sūpratimą, kolei nepertikrjime; jeigu isz syk ir nepasiseks, tai ne atstokime, o turėsime dasiekti savo. Mes dabar rupinamės apie pavargėlius ir ligonius, bet paklydusius labjausiai reiktų stengtis atvesti ant tikro kelio, nēs jie gal daugiau kenkti mums, ne kaip szimtas serganczių. Jeigu geras žmogus ir pasimirs tai jo vardas liks ant garbės visiems, bet jeigu tokį sutinka myris, kaip augszcziau minavotų vyrų, tai atmintis jų darbų ant visados gils mums.

Pasijūkem ne vienas isz musų ir dabar, kad dailios bus porelės nēs bus pakarti Wilkes Barre, du lietuviai, du vokiecziai ir du nygeriai. Bet tas jūksmas ne vienam spau-

dte aszarą isz akių, apmislyjus gerai apie viską. Skaitlius mus, galima sakyti, mažiausias, sulyginant su kitomis tautomis sziczion Amerikoje, o vienok paleistuvingi darbai musų pervirszina visas kitas tautas.

Galima but daugel priraszyt apie tokius musų darbus, bet szim kart tegul bus gana, nes ne labai smagu jau ir minavot tokius musų pasielgimus, apie gerus darbus ne tikt ką raszyt, bet ir skaityt koznam butų smagu, o apie szlektus ne labai smagu girdet koznam, kuris supranta sziaudieninį padėjimą musų tautos ir tankiai apsimislyja apie jos ateitę.

— Paėmus į rankas, skaitytojai mato jogei pavirszutinis paveikslas „V.“ kiek atsimainė, ant to mat buvo ypatinga priezastis; bet kas link įtalpos, tai jokios atmainos nebus, kadangi uždūtis „V.“ liekasi vis ta pati.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkių rėdyba.* Jie varavo valscziaus (Senapilės pav.) vaitą valdzia atstatė nū tarnystos, zinoma, kad ne už pagirtinus daigtus. Valsczius jau seniai norėjo nusikratyti nū savo vaito, Astraucko, kuris netik ką isztvirkusiai gyveno ir piktino visus, da ir valscziaus pinigų mokėdavo grabiai susizerti į savo kieszėnių. Protegavojamas maskolių, jis ilgus metus vaitavo, nors valsczius padavinėjo ant jo visokius skundus ir praszymus augsztesnei valdziai. Protekcija maskolių jį isz kozno blogo sausą iszneszdavo. Protegavojo jį maskoliai už visokias smulkias zinas, zandarams reikalingas, ba tas vaitas svarbesnių daigtų negalėjo zandarams praneszti, nes ar tai jam apie tai zinoti! Ir sztai dabar draugas maskolių ir zandarų, vaitas, kursai pasisavino ne vieną szimtelį

valscziaus pinigų taip, kad ne lapė nelojo, dabar gėdingai turėjo prazuti tik per vieną rublį. Kas da bjauriausiai, kad vietos neteko nepertai, kad pavogė tą rublį, bet užtai, kad pavogęs norėjo sugražyti. Mat, jis buvo paėmęs nū vieno žmogaus tik vieną rublį, bet vietoje atidūti tą rublį ten, kur jam buvo skirta vieta, vaitas atrado jam geresnę vietą — savo kieszėniuje. Žmogus pasiskundė, kad vaitas pasisavino jo pinigų, bet kad liudinįkų nebuvo, kada vaitas paėmė nū jo pinigų, tai sudas vaitą iszteisino. Iszteisytas, bet nusigandęs vaitas susimislijo sugražyti tą rublį, bet valdzia isz to suprato, kad jai gražina, tai aiszku, kad pirmiaus buvo pasisavinęs (t. y. pavogęs). Sztai tik už tai ir buvo atstatytas nū vaitavimo p. Astrauckas. Vogti jis mokėjo, bet ėmėsi už tokio daigto, kurio jisai visai nenumanė — sugražyti pavogtą daigtą. Tikėkit man, labai daug yra tokių vaitų, kurie vogt moka, o sugražyti dar neiszsmokę....

Liudvinave zinomas lietuvių nevidonas Aleksa yra vėl užtvirtytas teisdariu (sudzia). Dar toki yra neiszmanėliai žmonės, kad ir už jį davė balsus laike rinkimų. Tik ant jų garbės (nepavydėtina garbė!) galima tai pasakyti, kad visgi permažai atsirado tokių kvailių, kurie davė už jį savo balsus, kad dėl tų balsų Aleksa butų likęs teisdariu. Bet ir kiti kandidatai gavo per mažai balsų, dėlto ne jie nepasilikio teisdariais. Aleksa likosi sudzia ne dėlto, kad gavo balsų, bet nū maskolių tapo paskirtas, kaipo „randavas“, nes ne vienas kandidatas negavo pakaktinai balsų, o tokiūse atsitikimūse valdzia atsiunczia savo kandidatą. Bet dėlko Aleksa yra atsiųstas, kaipo „randavas“? Dėl dviejų priezasczių: kad yra geras gudams, o antra, tepė ir storai

tepė, dėlto turėjo protekcija netik pavieto virsziniko, bet rado net ir Suvalkūse gerus draugus. Tokiu budu slidziai įeziūzė į sudzias, o dabar paėmęs į savo rankas „svarstyklės teisybės“ skirs teisius nū kaltųjų, pats ne laszelio neturėdamas teisybės savije. Liudvinaviečiai dabar dūda praszymus, kad valdzia vietoje Aleksos dūtų kitą teisdarij.

Pavasaris buvo užstojęs ankstybas ir sziltas, bet netikėtai vėl atkrito, kaip ligonis į senąją ligą. Per szv. Jūzų buvo 10 ar 11 laipsnių szilumos, o per Velykas vėl putė szaltas sziaurys vėjas, laukai buvo apkloti plona eilute sniego ir iszvirszaus pamaži sniego. Tik antrą ir trecią Velykų dieną nors buvo vėsoku, saulutė kaitino nū blivaus dangaus ir nutarpino sniegą.

Žvalgytuas.

Baltmario padangis 31 d. 96m. Neziurint ant to, jog lenkai lietuvius daug o daug amžių kankino ir daug labai blėdies padarė, bet musų lietuviai ne maž to nenor arba negal suprasti. Kad lietuviai matytų arba suprastų kiek blogo lenkai mums padarė, tai jų saugotus netikt kad jų kalbos mokintis, bet su jais ir susitikti. Sztai nū to laiko, kada Lietuva su Lenkija susivienijo, kada Jaugalius Lietuvos didis kunigaiksztis su lenke Jadvyja apsivedė ir lenkų karuną priėmė, nū tos pat dienos Lietuva prarado savo didumą, savo tvirtumą ir savo galybę, kokią iki to laiko turėjo. Neziurint ant to, kad lenkai tada buvo jau visai nusibaigę (be Lietuvos paramos jau butų greit prazuvę) Lietuvos buvusius didzturėzius ir bajorus pradėjo niekinti, pradėjo jūs iszjūkti, vadino Lietuvos bajorus miszkinų žmonių valdovais ir tt., savę gi lenkai statė augsztai civilizūtais, daug mo-

kancziais, o dar daugiau zinancziais. Tokiu budu, musų Lietuvos bajorus mažu pamažu, pradėjo nū amatų atstuminti, o jų vieton, lenkus pradėjo statyti. Tada musų Lietuvos didūmenė, nenorėdama visiszkai benieko palikti, pradėjo pamažu ir pati į lenkus virsti; taip, kad bėgyje 500 metų, ne vieno gangreit neliko Lietuvoje bajoro, kataras vadintus kitaip, kad ne lenku. Bet ką mes norim nū svietiszkių žmonių, katriems rupėjo ne žmonių gerovė ir apszvietimas, kad ir dvasiszki vadovai dar piktesneis buvo. Lenkijos dvasiszkija nor sav tai prisisavinti, jog ji arba jų pranokėjai buvo apasztalais Lietuvos. Bet kaip jie jūkiniais pasirodo taip kalbėdami. Kada apasztalai, ėjo skelbti Dievo žodį, arba szventą Evangeliją Kristaus, tai visu pirmu tos giminės, katrą norėdavo atversti prie tikro Dievo, iszsimokindavo kalbą, suraszydavo tos giminės kalboje knjgas, iszguldydavo szventą rasztą ir tt. Bet paklauskime ponų lenkų ar padarė jų pranokėjai tai, kas augszciaus pasakyta? Su dide gėda patys lenkai pasakys, kad tai nebuvo padaryta. Lenkų knjgais, vykdamis lietuvius kriksztiti, netik, kad lietuviszkių knjgų neparasze, bet ir patys ne vienas ir žodžio lietuviszki nemokėjo. Tai skelbėjai Dievo žodžio, tai apasztalai buvo! Jų vietoje, paslaptis tikėjimo, kurį mes dabar iszpažįstame, pats kunigaiksztis Jaugalius žmonėms iszguldinėjo; bet kiek ir jis tada galėjo iszguldidėti, kad ir pats dar neseniai tą tikėjimą buvo pazinęs? O gal but, kad lenkų knjgai toliaus rupinos iszsimokiti lietuviszkos kalbos ir raszyti lietuviszkoje kalboje visokias knjgas? O!... ne-ne, tas lenkų apasztalams nerupėjo. Ot, kas jiems rupėjo, tai tas, kad lietuvius savo vergais pa-

daryti, kad lietuviai tiktai iszpilno atidūtų bažnyčiai dešimtinės, kad lietuviai savo naujiems prispaudėjams spaudžiant nemurmėtų; tas tiktai rūpėjo lenkų misijonieriams, nes lenkų kunigai gerai žinojo, kad apszviestas lietuvis nesidūs sav ant sprando jodinėti. Kur tada lenkams rūpės dar ten kokias knygas dėl lietuvių raszyti ir spaudinti. Tikrą tiesą pasakysiu, jeigu isztarsiu szitaip: Kad nebutų Liuteris su Kalvinu pradėjęs savo naujo mokslo, kad kalvinizki kunigai nebutų pradėję lietuviszkas knygas spaudinti Keidainiuose ir kitose vietose, tai mūsų, arba geriaus bus pasakyti lenkų, kunigai ir lig sziolaik nebutų susimisliję, jog lietuviams yra reikalingos knygos lietuviszkoje kalboje. Kalvinas tiktai atidarė jiems akis ir jie susiprato, kad jeigu ir toliaus nieko nedirbs lietuviszkoje kalboje, tai greit praras savo sziltas vietas. Kad jau dabar ir atsirado keletas dvasiszkujų, kurie susiprato ir pasizino kas jie toki yra, ypatingai isz jaunesnės kartos, bet dar daug-daug jų mirksta lenkų raugūse, nemato dar jie vargūliai, kad pas jų artinas kudloti batiuszkos ir žada jų vietą užimti, ir tas atsitiks, jeigu nesusipras mūsų dvasiszkiejie.

Paimkime mes dabar ir perveizėkime Vilniaus rėdymą, o pamatysime vaisius, kokius atnege sakymai lenkiszku pamokslų ir mokinimas lenkiszku poterių lietuviszkose parapijose. Sztai vietoje, pagal lenkų saprotavimo, lenkiszku vaisių iszdygo gudiszki; kur daugiau žmonės buvo spaudžiami prie iszsimokinimo lenkiszkos kalbos ir lenkiszku poterių, ten jau seniai persivertė žmonės į gudus ir vietą kunigų, užėmė plaukūti batiuszkos. Tai lenkų darbai, kuriūs jie daro dėl Lietuvos ir dėl lietuvių.

Jaugaliaus brolis Vytautas tą viską permatė, ir joku būdu nenorėjo daleisti, kad Lietuva būtų suvienyta su Lenkija. Tas didis vyras permatė tą laiką, kad Lietuva turės pražuti, susidėjus su lenkais. Vytautas su visa savo gale kariavo priešais ir patol, pakol jis gyvas buvo, Lietuvos vardas vengiamas buvo visoje Europoje, bet po jo mirties, mirė ir Lietuva, turėjo pražuti, nes negalėjo iszturėti tai vis, ką ant jos lenkai sukrovė. Lenkų bajorija, neturėdama tiek daug spekų, kad savo norus suvaldyti, pražuvo pati su visu savo garsingu „Veto“, bet pražudė ir mūsų tėvynę Lietuvą. Bet mūsų žmonės to nemato da ir dabar daug o daug su pasigėrėjimu mokina si jų kalbos, gėdisi savo lietuviszkos, nežiurint ant to, kad lietuviszka daug yra puikėsnė už tą pasmirdusią lenkiszką. Neseniai buvo atvažiavusi į Rygą viena moteriszke pas savo brolių apsilankyti; pas kurį bebudama prisistebėjo, jog jos brolio vaikai mokinosi ir vokiezkai, ir lenkiszka ir gudiszka; tam visam prisistebėjus, pradėjo aszaroti. Paklausti nū brolio apie priežastį verksmo, moteriszke atsiliėpė szitaip: Kaip-gi neraudosi mano mielas broli, tavo vaikai taip gražiai mokinasi lenkiszka kalbėti ir skaityti, o mano tai kaip nū kokios piktos dvasios apsėsti, anaip tol lenkiszkos kalbos nenor ir girdėti, net ir knygas lenkiszkas katras tiktai atranda, tūjaus panaikina. Kas bus isz jų to mokslo, kurį dabar Jelvagoje mokinasi, kad lenkiszka nemokės. Vienas jau isz mano vaikų, greit gimnaziją pabaigs, o lenkiszkos kalbos nė vieno žodžio nenor prakalbėti. Tikt lietuviszka ir lietuviszka. Dieve mano, Dievulėli! ką asz padarysiu! reikės pardūti Lietuvoje turtą ir persikelti į Rygą; czion galės

prasimokinti daugiau, ypatingai lenkiszka.....

Na, ką-gi dabar bepasakyti apie tokią motiną? Dėl lenkiszkos kalbos, žada pardūti savo turtą bile tiktai isz Lietuvos iszskraustyti, kad daugiau negirdėti lietuviszkos kalbos. Arba vėl. Kada pradėjo taisyti choras giedorių, prie pagelbos lietuvių draugystės Rygoje, tada tame tarpe isipynė ir ketetas lenkbernių; bet buvo tarp giedorių vienas tvirtas lietuvis, katras iszgirdęs bekalbant lenkiszka, tūjaus subardavo. Tada tie lenkberniai, taip ant to lietuvo įpyko, kad tą biednūlį žmogų, pavadino pusgalviu, beprocziu, ir kitaip. Keletą sykių girdėjau, kad net į policiją žadėjo nabagą gabenti už tai, kad peikia tūs, katrie lietuviszkoje draugystėje dailėidžia sav lenkiszka kalbėti.

Kadagi ant galo mūsų žmonės dasipras kūmi jie yra? Kada-gi tą lenkų kalbą turės dėl savęs už paojingą?

Ak Lietuva kur szlovė tavo?

Kur padėjai vaikus savo?

Kur Vytautas, kur Jaunutis,

Kur Mindaugas, kur Keistutis?

Ten tik lietuvių atrasi,

Kad su spateliu pakasi!

Baravykas isz Puszinės.

Isz Prusu Lietuvos.

Tilžėje gyvenas iszgama – judoszius Kurszaitis, kuris yra valdžios szunimi, kas link krutėjimo lietuvių. „Ukinjke“ buvo trumpas straipsnelis kur buvo raszyta apie Dr. Brūzį, kaip valdžia ir prieszinikai daktarai, neteisei persekioja Dr. Brūzį ir jau 10 metų kaip jį vargina. Tai-gi virszui minėtasis iszgamas iszsni-pinėjęs tai kas buvo raszyta, apskundė redaktorių „Varpo“ ir Ukinjko“, Jurgį Lapeną dėlto straipsnelio. Matysime kas nutiks isz to.

Vokiecziai pradeda baisei siusti prieš tūs kurie užsiima

lietuvių reikalais, jie sako kad „tūs visus reikia pakarti“, kurie taisosi Lietuvos vieszpatystę atbudavoti. Gerai kad dar vokiecziai neturi Siberijos, kur galėtų kaip ir Rusai lietuvius už skaitymą liet. knygų gabenti. Mums vokiecziai yra viską iszplėszę, ir tą brangiausę turtą, kalbą, plėszia ir baigia marinti. Liudnas mūsų likimas.

Negana to kad mūsų brolius Did. Lietuvoje rusai persekioja, bet beda kad ir beprocziai mūsų broliai prie to prisideda. Szitie pikti sutvėrimai neverti ant svieto gyventi. Vienas tokis latras atsisabstęs Tilžėn, isz anos pusės rubeziaus, vardu Dominikas Miklius rado sav bendrus, kurie susitarę visi ėmė raszinėti akonomiszkus laiszkus maskolijų policijai o paskui vokieczijų, kad Tilžėje yra prie lietuviszku veikalų koki nigilistai ir kursto žmones Lietuvą atstatyti. Policija pradėjo tyrinėti ir nurodytiejie turėjo Tilžę apleisti. Ką norėjo per tai atsiekti nežinia? Matyti kad jie yra iszgamos ir bezirdžiai. Tilžės judosziai yra szie, kurių ir vardus padūdu kad visi jūs aplenkty kaip piktus draugijos raupus: Fricas Zubath, Jurgis Butchevit kuprotas o velnio pristotas ir naujasis knygų kupezius W Kalwaitis. B. B.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— Trenton, N. Y. Re publikoniszka konvencija valdizska, ant kurios iszrinkta delegatai ant tautiszkos konvencijos į St. Louis, — atsilai 16 Balandžio.

Gubernatorius Griggs taij gi pribuvo tą dieną. Senatarius Stokes ilgoje kalboje ispeikė McKinley, kuris varo ant kandidatų prezident Ant tos konvencijos ir būnutarta, ne ant McKinley

bet ant Reedo balsūti ant tautiškos konvencijos.

— *Portland, Me.* Czionai taip gi ta paczia diena atsibuvo republikoniszka konvencija ir iszrinkti delegatai gavo instrukcija, kad ant tautiškos konvencijos balsūtų ant Reedo.

— *Havanna.* Daugelis gyventojų nū salos Kubos važiuja į Europą. Ispaniszkas garlais, kuris iszplaukė 21 Balandžio, isz priplaukos s. Kubos į Ispaniją iszvežė 865 žmones nū Kubos.

Maisztinškai pereitą savaitę sudegino plantacijas cukrines arti Union, provincijoje Matanzas, ir ties Santa Ana ir Armonio, nepertoli nū Bolondron.

— *Key West, Fla.* Keilaujikai, atvažėvę czionai 22 Balandžio ant garlavio „Mascotte“ danesza, kad tą dieną aplinkinėse Havannos girdėtis buvo szuviai kanūlių. Isz vakarinės dalies Kubos pribuvo daugelis maisztinųjų į provin. Havanną.

— *Havanna.* Apskrityje Matanzas maisztinškai iszdeginno daugelį kaimų.

Jenarolas Pando, vienas isz ispaniszku karvedžių ateinantį mėnesį bus iszsiustas į Ispaniją, už tai, kad jį apskundė jen. Weyleris, buk jisai ne yra geru vadovu.

Pulk. Hernandez sutiko 600 maisztinųjų provinc. Pinar del Rio. Maisztinškai, matydami, kad neatstovės priesz kur kas didesnį skaitlių Ispanų, pasitraukė į balingas vietas, kur Ispanai pabugo leistis.

— *Havanna.* Ant perstatymo jenar. Firtz-Hugh-Lee ant jenaral. konsulo, vieton Williamso taip czionykszcziai Amerikonai kaip ir ispaniszka valdzia tare, kad tai yra iszmislus keles dėl iszsiuntimo kariszko komisoriaus isz Suv.

Valst. Kada da neperseniai prez. Cleveland'as norėjo iszsiusti kariszka komisija ant Kubos, tai valdzia ispaniszka joku budu neapsiėmė tai ir ne norėjo kad kas maiszytusi į reikalus Ispanijos. Dabar-gi mat visai netikėtai tas pasidarė.

Ispanijonys iszpjovė kada tai Indijonus, apsigyvenusius ant s. Kubos, o dabar, atsivunčiant jen. Weylerį, nor padaryti taip ir su kubieciais. Jen. Lee galės dabar praneszi apie Ispanų darbus Suv. Valst. ir mažu apstabdys pjovynes ant Kubos.

— *Paryzius.* Jau ir patsai Bourgeois, prezidentas gabinetu, nenor ilgiau buti ant tos vietos ir keta atsisakyti nū savo urėdo, matydamas, kad nė Senatas netur loskos ant dabartinio gabinetu. Sako, kad Faure, prezidentas prancuziszkos republikos, priėmė praszymą gabinetu apie atsisakymą. Ant vietos Bourgeoiso tapses aprinktas Peytrala ar Meline'as. Nekurie-gi tvirtina, kad suorganizavojimą naujos ministerijos prezidentas paveses pacziam Bourgeoisui.

— *Londonas.* Venezuelskas reikalas isz naujo kyla smarkyn. Anglija pribijo, kad prezidentas Suv. Valst. neapszauktų karę priesz ją, už tai kad taip ilgai užtraukė tą reikalą ir nenorėjo sutikti ant pirmutinių reikalavimų Clevelando.

— *Roma.* Danesza, kad valakiszka kuriumenė sumuszė Abisiniečius ties miestu Adigrat.

Jenar. Mazza praneszė, kad jisai ir miestą Adigrat užėmęs.

— *Londonas.* Kancleris gėrybių perstatė stuboje valstijų, kad už szį praėjusį metą kur kas daugiau įplaukė pinigų į izdą vieszpatystės negu

kitais metais.

Po apsvartymui, ant ko butų geriau sunaudoti tūs pinigūs, likosi nutarta pamažyti mokestis ukinjams už szį teikantį metą.

— *Neapolius.* Laikrasztis „Corriera Napoli“ verczia ant to, idant randas ar atszauktų kariumenę isz Kassalijos, arba pareikalautų nū Anglijos at-mokėjimo kasztų, nės Valakai, laikydami Kassaliją, daro nau-dą tiktai Anglijai.

— *Jokohama.* Karalius Korejos iszsiuntė į Rosiją savo pilnatesi, kad tasai paimtų nū Rosijos paskolos asztūnis milijonus dol. Kaip gvarantiją Koreja dūda Rosijai provinciją Hamgying.

— *Londonas.* Chester'ųj' atsibuvo susirinkimas dėl susirinkimo aukų ir iszsiuntimo į Armėniją kaip pagelbą tenykszties gyventojams.

Kunjgaik. Westmunsterski, vėrszinjkas to susirinkimo, pratarė, kad kožna pjovynė Armėnijoje iszkilo tiktai per priezastį Rosijos, kuri lengvai galėjo sustabdyti tas pjovynes, o vienok nedarė taip ir nemislyja daryti.

— *Kapstadt.* Anglija per randą kolionijos Kapstadt pranesza Kruegeriui, prezidentui Transvaliaus, kad atsiųs kariszka pagelbą.

— *Brussel (Belgijoje).* 20 dieną Balandžio atsibuvo czionai konvencija, susidedanti isz delegatų Suv. Valst., Anglijos, Prancuzijos, Vokietijos, Austro-Vengrijos, Rosijos ir Holandijos. Konvencija ta buvo suszaukta dėlei aprinkimo dienos, kada tur atsilikti tarptautiszka konvencija.

— *Londonas.* Kruegeris, prezidentas rep. Transvaliaus, ant užpraszymo sekretoriaus

kolionijų angliszku, pasakė, kad patol jisai neatvažius į Londoną, pakol negaus tikros žinios, ko Anglija reikalauja nū Transvaliaus.

— *Konstantinopilė.* Kaliniai m. Marash pilnai pri-kimszti Armėnais, kurie tur czionai kėsti baisiausius kan-kinimus. Ne dėl bereikalo ir vėl kriksczionys, ypatingai Armėnai, pribijo, kad nepakiltų isz naujo pjovynės. Turkiszki fanatikai net prisiekė, kad turi iszpjauti visus kriksczionis. Jau ir dabar retkarcziais Turkai bei Baszibuzukai, iszsprudę isz m. Zeitun, galabyje gyventojus aplinkinėse to miesto ir degina kaimus visai niekūm nekaltų gyventojų. Ir kad nors policija užtartų už prispaustūsius, bet kur tav! net ir Konstantinopilėje daugelis Armėnų į szį laiką tapė areztavota per turkiszka policiją.

Isz laiszko nū 8 d. Balandžio, prisiusto isz m. Marash matyti, kad aplinkinėse didžiai platinasi visokios užsikretanczios ligos, taip kad daugelis gyventojų stovi aukomis to; daugiausiai tarp to krinta vis Armėnų, nės jie ne tur jokios prieziuros.

Mieste Marash ir aplinkinėse daugelis Armėnų priima islamą, kad tiktai nereiktų kentėti badą ir visokius persekiojimūs nū valdzios.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Pittston, Pa.* 20 Balandį buvo losztas teatras bažnytinėj' salėje „Siberiokai“. Gailu kad randasi toki žmonės kuriems nerupi labas ir mokslas klausytojų, kurie tokius niekus verczia lietuviszkon kalbon ir tokiu budu padūda nūdus savo broliams. Vardas „Siberiokai“ yra gana žingeidus, bet kožnas apsiriko tokią komediją pamatęs, mes gerai žinome jau isz papasa-

kojimų apie Sibiriją ir jos baisumą, kurie tenai, už laisvę kariaudami, tapo isztremti ir kankinami bei nukankyti. Tokius vyrus reikėjo parodyti kaip jie už laisvę bei mokslą tapo ten iszgabenti; o ne kaipo vaitas ir jo rasztinjkas už girtūklystę bei bicziūlystę su vagemi ir kaip vaitienė. Tokių szlykszczių tarmių ant teatrų svetimtautiszkų negirdėti; o mes isz to jokio mokslo neturime tiktai doriszką nupūlimą. Pittstoniečiai turi geras mintis ir netingi dirbti, bet apgailėtina kad neturi atsakanczių mokintojų; turėdami gerus mokintojus atliktų pagirtiną darbą, imdami parodymuige resnius veikalus; isz ko butų nauda klausytojams ir garbė darbinjkams teatro.

Prie visko turiu pasakyti kad nekurie isz klausytojų didėi szlykszcziiai užsilaikė; isz to matyti kad toki mulkiai nėra žmonėmis ir turi but neatbutinai toki į žmonių sueigas neįleidžiami. *Tenbuves.*

— *Mahanoy, City.* 21 d. Balandžio 96 m. Į kokį tik tai laikrasztį pažvelgsi visur atrandame gerus ir szlektus pasielgimus tarp mūsų brolių, bet apie Mahanojiecius tai nėra mažiausios žinutės neberandi laikraszcziūsia. Nors jau gana lietuviszki laikraszcziiai garsina darbus mūsų brolių isz visų krasztų, bet apie Mahanojiecius da niekas nebežino. Dėlko gi mes broliai bijom pasirodyt, jeigu isz kitų miestelių matome, girdime apie gerus ir blogus darbus tautiecių. Nors tai praneszu dabar jog ir mes turime lietuviszką ir gerą vadovą ir puikią murinę bažnycią. Taipogi yra ir kelios draugystės. Pereitą metą 15 d. Grūdžio susitvėrė nauja draugystė po vardu szv. Izidoriaus, į kuria jau dabar priguli per 400 sąnarių ir visi dideliu sutikime gyvenam. Reikalūse pa-

rapijos visaip atsitinka, randa si taip jau ir tarp mūsų kukuolių. Atsitinka kaip kada ir pusgirti pamatyt nors gūdoinas mūsų kun. nesykį pabara už girtūklystę, bet ką tokiam pamaczys, jis vis savo varo. Baigdamas tą menkos vertės rasztelį atsiliepiu į visus mahanojiecius idant ir mes pasirodytume su gerais savo darbais; nės iki sziol da nepasirodėm nė su mažiausiu geru darbeliu. Nebukim tinginiais, daneszkim į laikraszczius apie mūsų apsiėjimus.

Trepula.

— *Elizabeth, N. J.* 23 d. Balandžio. Pora metų atgal visai tik keli lietuviai buvo sziczia apsigyvenę; paskiaus keletas iszmingesnių vyrų, kurie pažinę Amerikos budą, prikalbino kitus savo brolius ir sutvėrė dr. sz. Kazimiero; potam susitvėrė lietuviszka parapija ir antra dr. szv. Jurgio, pagaliaus ir politikiszkas kliubas. Viskas tas pamazėli augo ir su laiku visai sustiprėjo parapija. Nusipirkom už ne kurio laiko ir lotus dėl statymo pažnyczios, turėdami jau pora centų. Kada pribuvo pas mus kn. J. Servetka, pastatėm bažnycią, kuri kasztavo apie \$6,200. Lietuviai, matydami auganczią kaipo kvietkelę savo bažnytėlę, kožas aukavo kiek galėdamas savo kruvinai uždirbtus centus, ir jau szįdien mažai skolos te turim, nės į trumpą laiką iszmokėjo \$3,500, liko da skolos \$2,700. Turim viltį, kad isz valios V. Dievo ir tą likusią skolą iszmokėsime; nės jau dabar darbai biskį geriau pradėjo eiti, tai gal nepoilgam ir ta skola bus atmokėta.

Kaip buvo rinkimai miesto urėdo 14 dieną Balandžio tapė aprinktas ant sudzios (arba skvajerio) Jonas Smaidžiunas lietuvis. Nors nedidelis skaitlius mūsų brolių yra ukėtais Amerikos, bet ir tie daug pa-

daro, kaip ne snaudze.) Kiti turbūt neatbodami apie tai kad priimt ukėsysztę Amerikos, nesirupina, vienok atsirado tokių, kurie iszpaškutinos dirba ir kiek galint kele vardą Elizabeth lietuvių. Svetimtaucziai, matydami mūsų gerus pasielgimus, pagelbti mums ir antrą lietuvių pristatė priegero darbo, beje Julijoną Baublį priėmė prie Elektriczkų karų važinėti tai mums ir yra linksma; kad jeigu kuriam pasitaikys koks reikalas jau turime savo teisdarių ir nereiks pas svetimtauczius vaikszcziot, bet galėsime pas savo tikrą brolių, lietuvių atlikti tą reikalą. Tik da bėda, kad pas mus stokuje vertelgų. Turim liet. sztorų ir saliuų, bet da mums reikėtų ir dūnkepio ir drapanų sztoro, nės sziczion peisūcziai isz mus tautiecių daugel ant to naudojami. Todėl mes troksztam nū peisūczzių atsikratyti. Su gūdone

S. M.

— *St. Louis, Mo.* Praszom patalpiti szį atsiszaukimą. St. Louis, Mo. ir East st. Louis Ill. ne atbutinai yra reikalingas kunigas mūsų lietuviszkoj kalboje, ba mes ne galim isz niekur nė už pinigų parsikviesti kunigą ant iszpažinties, nės mūsų kraszte yra per mažai kunigų. Chicagoj ir Arkansas yra kunigai, bet jųdu joku budu negali apvažinėti visur dėl iszklausymo iszpažinties. Jau szįdien kad ir vargingai, bet galėtų užsilaikyti kunigas st. Louis, ba lietuvių yra apie 250. Jau galėtų susitverti lietuviszka parapija. Mes labai buvome nudziugę, kaip pasirodė lietuviszkas kunigas ką tik isz Lietuvos atvažiavęs; jis pas mus pribuvo 25 Kovo 1896 m. Bet kaip pasirodė, kad ne yra tikru kunigu, tai mes tūjaus susisraszėm viens pas kitą ir suszaukėm mitingą 11 d. Balandžio, ir jisai pats zadėjo pri-

buti vienok tūm kartu tyczia apsirgo ir nepribuvo, tokiu budu mes vieni iszrinkom delegatus pas vyskupą ir nutarėm 13 d. szio mėnesio eiti ir kunigų pasakėme, kad ir jisai turės neatbutinai eiti su delegatais pas vyskupą; ezionai mūsų kunigėlis, kaip tik sulaukė tos dienos tai ir iszvažiavo nežine kur. Dabar mes daug sznekam apie jį kas jis galėjo buti, ar kunigu ar tik dave sav vardą kunigo, mes ne galėjom suprasti, ba jis ne darė jokių kolektų ir ne praszė pinigų taip gi negarsino bedievystę. Jis St. Louis buvo per 20 dienų ir gyveno pas dzukiszkas pamilijas. Mažu gal ir buvo kada kunigu bet ne dabar, ba jis neėjo pas vyskupą parodyti savo popierų. Tokiu budu ir mūsų parapija sustojo ant vietos ir visi rankas nuleidom.

Atsiszaukėme mes, lietuviai St. Louis, jeigu kur rastusi lietuviszkas kunigas be parapijos arba turi lenkiszka parapiją, o gal norėtų turėti lietuviszką tai klausėm ar nenorėtų pributi į St. Louis. Labai butų garbės vertas tokis piemū, kuris iszdirbtų lietuviszką dirvą, ba mums be vado yra sunku ką padaryti. St. Louis kas diena dauginasi lietuviai, o aplinkiniūse miesteliūse yra po kelis desėtkus ką ir paremtų mūsų parapiją. Praszom visų kunigų Amerikos, jeigu kada atvažiūtų kokis kunigas isz tėvynės, Lietuvos, tegul atvažiūja į St. Louis; arba jeigu gautų kokis sziczion primiciją arba ir dabar randasi, kaip minėjom, kad ir labai butų sunku iszpradzios, ale greitai susidrutytų ba yra gera dirva dėl to St. Louis.

Atsiszaukt galima ant szio antraszo: John Couey

No. 1405½ N. 7-th st.

St. Louis, Mo

Jeigu kam reiktų gali atsiszaukti per gromatą, arba ir

be gromatos gali atvažiuoti. Varde visų lietuvių mes trys pasiraszome:

Jonas Kovalionas,
Antanas Krivickis,
Jūzas Vaicziulis.

— *Durye, Pa.* 22 Bal. — 20 diena s. m., t. y. pamedelyje, Pittstone tūpo atgrajitas teatras po vardu „Siberiokai“. Asz, norints buvau czion svečiu, vienok neiszkencziau nenūjęs, paveizėti ant lietuvių veikalo. Toliau galima iszsiarti tik tiek apie szį „Siberioką.“ — Aktoriai, kaip buvo matoma, savo roles labai gerai atliko ir atšakancziai buvo iszmokę, bet kaip tiesa tie „Siberiokai“ pirmą, kartą czion Amerikoje buvo atgrajiti dėl paveikslo, tai pagal mano supratimą geistina butų, kad kitur lietuviai su tokia drama visai ne pasirodytų: kadangi nieko gero nėra tūse Siberiokūse, vien tik blevyzgos, bei bjauriausias papiktinimas žmonių. Ant paveikslo role: girti „Rasztinjkas su vaito pacze“ labai bjaurus paveikslas ir kalbos; Pittstonieciai, kaip buvo matyta nemeilei žiurėjo ant tų perstatymų, ir nekurie iszsitare jogei yra papiktinimas labjausei dėl mažų, kurių radosi nemažas skaitlius. — Žinoma negalima kaltėti „kūpą teatraliszka“ dėlto, jogei kas pradeta tai reike ir pabaigti; tik tai kaip žiurint kas tą dramą paraszė (sutaisė) sirgo tūm kart ant smegenų; ir negalima iszmanyti kas tūs „Siberiokus“ atspaudė kadangi jų niekur negirdėtie. O vel toji drama visai nė kiek ne iszrodo ant „Siberiokų“ — Po teatru buvo atgiedota tėvyniszka daina „Tu Lietuva“, kuri galima buvo matyti, žmonėms labai patiko, nės buvo didelis plojimas rankų. — Dėlto mieli broliai darbūkitės nenuilstanczei ir toliau nės tūm galite geriausiai pakelti vardą lietuvių. Bet tikt ne su tokiais, kaip szii

drama, nes tokia da sykį isz-tarsiu, bjauri. *Svetys.*

Merginos ir moters, kodėl negali darbūtis?

Merginos ir moters mūsų tautos, jeigu darbūtisi isz vien su vyrais ant lietuviszkos dirvos, tada užtiesą matytume daug spartesnį o ir tvirtesnį žingsnį mūsų tautiszko kilimo. Bet czion dūdasi matyti kad tuli isz mūsų visat nemato ir ne nor matyt gerų darbų mūsų merginų ar moterų. Jeigu tas, ką asz sziczion sakau ne yra tiesa, tai skaitytojai „V.“ aiskiai gali matyti, kaip ten koks sznaira ake žiur ant merginos E. V. vos tik da pradėjusios darbūtis ant lietuviszkos dirvos.

Toksai tamsunas kaip matyti isz straipsnelio patilpusio 16 numeryje „Vienybės“, vadiną ją buk esanti bedievė ir linkusi prie anarchizmo. Tai gi matome, kad tik da užgimus naujam darbinjui ant lietuviszkos dirvos, o jau grumoja, ir iszranda ją šziokia tai tokia...

Ką gi labo galime tikėtis nū mūsų merginų ir moterų, jeigu visad taip ant jų žiurėsime? Nieko ir niekados. Tokios, budamas motinoms vaikuczių, augin jų nesupratime, nės ką gi jos galės iszmokyt, jeigu joms bus uždrausta pasimokyt. Vaikeliai iszauginti mūsų lietuviszkų motinų, ne labai yra parangus prie iszsilavinimo reikalūse tautiszkuose kaipo ir gyvenimo. Toli nū iszsitobulinimo mūsų lietuvaiteš — bet dėl ko tai taip? Trumpas atsakymas: mes mylime matyti, o seserims savo to užvydime; mes mylime kalbėti, o jos tegul tyli!... Ir jeigu tikt pažiurėsime į praeitę tai mes maloniame, idant mūsų sesutės niekados nepasirodytų eilėje vyriszkujų; o tuli norėtų turbut, kad padėjimas jų

butų lygus, kaip kad ir pas Samojiedus. Czumoje samojiediszkoje žerūja kada sziltoji — ugnelė, visi vyriszkiei apšėdę tada aplinkui ugnį, ir szildosi, o jų moters toli užpakalyje, neprieidamos prie ugnies tikt maloninga ake ant szildanczios kaitrumos zvelg ir skausmingai dusauje ant savo tokio padėjimo. Valgis jų tiktai tas, kas atlieka nog vyriszkių.

Tai gi, žiurint į prieszą mūsų sesutės V., matyt, kad jisai tikrai maloni, idant visos mūsų sesers turi buti lyginai taip, kaip kad ir moters Samojiedų. Toksai ano manymas yra prieszingas tiesai. Kodėl moteriszke negali buti prileista prie tų paczių tiesų kaip kad ir vyrai? Moteriszkas protas, jeigu tik jį neniekinsime, yra lygus vyriszkam; jos jausmai toki pat; jos pažysta gerą ir blogą kaipo ir visi; jos trusauja gyvenime pagal savo pajiegas kaip ir vyrai, o ne kartą da ir daugiau... Na, tai kodėl mes atimame joms tiesą darbūtis ant tautiszkos dirvos?

Mūsų moterys yra pirmutiniais mokytojais vaikų; bet ką gi gali jos iszmokyti, kad mes nedaleidziame joms nieko iszmokti? Iszlikimas lietuvisztės tikresnis bus, jeigu ir mūsų moters rupinsis apie lietuvisztę. Bet kiek jos gali rupintis, kad mes nedaleidziame joms zinoti tą, ką reikia motinoms zinoti, idant ir vaikus uzaugyti lietuviszkoje dvasioje. Jos, mokindamos lavinimosi maziukus, lengvai įziepintų kaip reikia mylėti savo prigimtą kalbą ir tautą. Bet isz pirszto neiszlauz tą žinią, jeigu mes nedaleisime jas prieskaitymų, raszymų ir tt. Mes laikome yvairius suėjimus ir praneszimus, bet moters mūsų prie to neprileidzemos! Ar gi jos jau ne gali taip gi girdēt ir žodį pratart į visus, padūdant savo nūmonę? ar gi jų

nūmonės taip turi buti silpnos dėl supratimo ir apsvarstymo? Kam gi mes jas gazdiname buziu, jeigu mes jo nebijome? Tik mėgykime jas praszyti darbūtis isz vien, o nepavidėkime kad kartais mūsų merginos ar moters gali drāsiaus ir geriaus pakalbėti susirinkimūse. Czion szioje naujoje tėvynėje mūsų tauta, kabo pasirėmus ant peties inteligentiszkujų gentainių o ir gerųjų lietuviszkųjų motinų, ir tame tik matomas iszlikimas mūsų tautos. Mūsų tauta gniuzdoma žemyn visoje pasaulėje tartum kokia prakeicziausioji, bet kas ją gelbės sziadien jeigu ne mes patys?! Negalime tikėtis nei ant patėvių o nei moczekų, bet visa rupestis guli pasirėmus ant mus paczių nuilsusio peties, o jeigu mūsų rupestis tautiszkas apsilps ir pranyks, tai ir tautystė be abejonės pranyks; o kas bus tada? Iszsisklaistysime po jurias svetimtautiszkas ir gali buti Amerikos lietuvisztėi amžina atilsi.

Menama, kad už 206 m., kada lietuviai pateko į Ameriką, ne buvo tarp jų mokytų gentainių; bet sziadien jau nors sziek tiek turime czion ir apszviestesnių; bet gaila, kad ne visiems apie mūsų padėjimą rupi. Regima, kad toliai mūsų tie mokyti vyrai apie lietuvisrupinasi, koliai patys vargsta, bet kaip greitai pastoja ant drutesnių kojų, jau atkreipia ant mus tik užpakalį, ir darbo jo neregėsi. Rasime mes ir tokių, kuriūs lietuviszkie skaitikai pakėlė jau į turtingus, tukstancziais ir deszimtimis tukstanczių vartojanczius, bet ar paszventė tie bagocziai dėl lai labo savo tautos nors deszimtį dolerių? O, gal nel! Tegul pamėgina nueiti lietuvis be kojos ar be rankos pas tą turtingą vieszpatį, savo gentainį, ir isztieses ranką papraszo meilingai nors kvoterį ant pageldos; ar gi apturės?

gal ne! O kam-gi dūs tasai bagoczius dėl tautiszko labo, kad jisai nenor dūti tam, kurs budams sveikas, nesziujo jam savo skatikus, idant sukrauti anam turta.

Tai-gi atsigrįžtu da syki, kad dėl pakėlimo lietuviystės, o ir dėliai iszlikimo jos, reikia darbūtis ne tik esybems vyriskos lyties, bet ir moteriskos. Prieg tam, visur kur ne bezengsi, ten reikia ir pinigų, o bagotesni ant to nē mislyt ne nor, tur patys vargūliai darbinikai rupintis, nēs be to joks užmanymas neatnesza geitajį vaisų.

Isz lietuvaiczių darbo, ant lietuviszkos dirvos, mažai ką matoma, nēs jeigu ir pasirodo kur ten koks pieszinėlis, tai tūjau tampa apjūktas, ir niekinamas. Ir ką-gi jos toliaus gali veikti? Isz tarpo lietuvaiczių, Amerikoje gyvenanczių, matoma buvo pieszinėliai tik isz dviejų vietų: vienos isz Baltimorės, o kitos isz Chicagos. Sziadien pasirodė ir trecia lietuvaite Waterburyje, bet jau tūjaus tulam anos atsiszaukimas, kaipo druska į akis pūlėsi.

Bet jus drąsios ir doros mus sesers, turinczios lietuviszką jausmą, neužsigėdėkite nieksų pertarimais, bet stokit eilėn darbinikų ir, darbūkitės isz vien su drasesniais vyrais; ir per tai tikt lengvesnis czion bus iszlikimas mūsų tautos. Ir jus busite garsintos eilėse Lietuvos darbinikų.

Pažystamas Trupinėlio.

Reikale namo emigrantu.

Namas dėl emigrantų turintis 12 kambarių ir 26 lovas su patalyne, jau buvo sukalbėtas dėl paėmimo. Charterį isz Centralno komiteto apturėjome ant vardo „Susiv.“ kūpų Brooklyno ir New Yorko. Tiek turiu pasakyti kad jisai yra iszdūtas Pensilvanijos valstijoj' todėl tiktai tenai ir te-

giliūja; o prisiuncziant į kitas valstijas turi buti ir užtvirtintas per valdže tų valstijų. New-Yorko valstijoj' ne tvirtino dabar dėlei to, kad iszdūtant tą charterį yra pasakyta, dūti tiktai pagelbą *naszliams ir naszlaicziams*. Dėlei priėmimo emigrantų turime paimti kitą charterį ir kitokias popieras iszimti; bet sziaame reikale ne mažai persitrauks ir laiko, o taip gi ir pinigų kasztūs nemažai. Vienok turime viltį, kad prie to darbo prisidės ir daugiau darbinikų, kad ne atkreips užpakalį ir kiti mūsų broliai, kad visiems gile szirdis szauksmai nelaimingųjų mūsų viengenczių. Emigrantų prieziura, mūsų mieriu yra įsteigt ant lygių tiesų su kitomis tautomis. Kasslegardėje bus pastatytas žmogus, kuris priims visus lietuvius be jokio iszskyrio, ar vaziūjanczius į tolesnes vietas, ar pasiliekančius czia jau ir dūs pamokinimą kaip turės jie laikytis. Priimtus atidūs savo agentui, kuris turės nuvest jūs į namą emigrantų; ten vedėjas knygų rapartavos į kasselegardnę apie priėmimą tų ypatų ir padės jų pravardes, skaitlių ir po kokiais adresais vaziūja.

Knjgvedis taip-gi tūjaus prisiųs laiszką po adresu pas tą, pas ką emigrantas vaziūja. Apturėjęs tokius laiszkus, kiekvienas ko veikiausiai turi paimti savo giminę arba pažįstamą. Jeigu ne atvaziūs nieks tokio paimti, tai jisai būs atidūtas farmeriams, arba iszleistas ant kitokios tarnystės. Kurie-gi vaziūs toliaus ir turės apmokėtus tikietus ant kelio, arba turės pakaktinai pinigų ant kelio – tai tie jie bus iszsiūsti pas gimines. Pirma viso to – giminės turi parasyt laiszką į emigrantų namą, kad butu žinoma kaip su jais apsieiti, jeigu kartais tie, pas kuriūs atvaziavęs norėtų pributi, jau persikėlė po

kitu adresu. Velytina butų, kad draugystės kožnam.mieste iszrinktų isz tarpų savęs virsziniką, ant kurio rankų butų galima atidūti tūs emigrantus, kurie atvaziūja į tą miestelį; taip-gi jisai galėtų paimti surinktą pagelbą, jeigu kas isz to miestelio aukautų. Visūsia tokiūsia reikalūsia jisai susirasztų su emigr. knjgvedziu, o piñgizskūsia reikalūsia su emigr. virszinikų. Toksai, virszinikas, iszrinktas kaip augszcziau minavojau isz sąnarių draugystės, jeigu bus nepertoli emigr. namas, tai turės atvaziūti ir perziurēt knjgas, kurios yra rankosia knjgvedzių, kiek jose pinigų įėjo ir iszėjo. Toki virszinikai taip-gi turėtų laikas nū laiko perziurėti visą stovį emigrantų namo, kad ne butų czionai kokių nesupratimų, ar parugojimų už negerą apsiėjimą su emigrantais. Toksai rėdymas butų labai puikus. Velytina butų ko veikiausiai apie tai pasirūpīt.

J. G.

Kas link emigrantų namo.

Visi žinome kad neatbutinai emigrantų namo reikia, bet jis pats nestosis ir tai ne vieno darbas, viską įtaisyti ir supirkti reikia pinigų. Pinigus ant to dalyko reikia rinkti sziokiu budu: Apreikszi vietas bažnycziose ir kalektavoti, pagal iszgalę dūti kuris kiek isztenka, draugystės višokios ir turi daryti rankius arba isz kasos paszvesti pagal nutarimą. Kunigai taip-gi gali ant to reikalo paszvesti, nēs jie nebeprivalo rupintis už ateinanczios dienos dūną kaip ir už namą. (Lenkų kunigai ir pavienės ypotos sudėjo už mėn. Kovą \$143,50ct. dėl labo emigrantų. „Górnik“ N. 26). Užmanymas Mikolainio neliko tuszcziau. Vienas gūdotinas kunjgėlis jau ragina kitus kad nors vieno mėnesio „dochodus“ paszvestų dėl emigrantų. Lauksime pasekmės.

Namas emigrantų turi buti įrengtas atsakancziai ir urediszkai užtvirtintas (apie tai jau buvo raszyta „V-je“). Tie kurie tūmi užsiims turi turėti savo nepajudinamą turta arba užstovą nū turinczių turta. Keleivei tūsė namūse budami, turi gauti rodą ir iszaiszkiniamą kelionėse. Neturtingi keleivei turi gauti maistą ir nakvynę dovanai bet gavę darbą kur nors kalti yra už viską užmokėti. Keleiviai, kurie turėtų iszteklių, gal užsimokėti tiek kaip kad ir kitur jie užėitų. Namas turi buti su valgomais daigtais gerai apveizėtas, o aplinkinei lietuviui ir kiti atėję galėtų sav pasivalgyti, isz to butu sziek tiek pelno. Degtinės czionai visai neturi buti. Kožnas kuris keliautu savo tėvynėn czionai galėtų palukėti kolei laivas iszplauktų. Užveizėtojas namo turi turėti pardavimą laivakorczių ir keitimą pinigų bei nusiuntimą. Piniginę paszalpą gavę isz kūr nors turi kvitavoti ir vesti skaitlių kūtikriausį. Kožną mėnesį iszdūti skaitlių, kurie bus ant to paskirti, ir laikrasztuje apgarsinti kiek buvo įmokesczio ir iszmokesczio. Tie kurie tūmi užsiims neturi tikėtis didelių uzdarbių, nēs czia pradžia didei sunki tik jei atsankcziai bus vedamas tai vėliaus uzdarbys bus Menkiausei reikia 2-3 vyrų tam dalykui, vienas turi but visados namieje, kitas nuvest keleivius ant dypo, laivo, iszšėip kitokiems keleivių reikalams pagelbon buti.

Szis visas reikalas gali buti vedamas „Susivienyjimo“ kaipo apie tai yra raszyta „Tėvynėje“ num. 2-me, per kūr nors szis tas butų atlikta. Ar pradžios „Susiv.“ galėtu drąsei pradėti nēs turēt 200 dorelių gal nors 500 ant dūti pradziou.

Jei kas dar butų reikalingų dėlei to namo ir jo įkunijim numanantiejie tai apreikszi

per „Vienybe“.

P. Zambrukas.

Baisi Pakalne.

Apysaka V. Stagaro.

— Ko nusigandot – jūkėsi **gaspadorius**: – nebijokit, visos **baidyklos** ant nakties susirenka pas vieszkėlį į Žydupelio pakalnę, czionais nė viena neateis.

Dėde! užsiminėt jus apie **kokią pakalnę**... Asz isz toliaus atvaziavęs, nežinau, kas ten per pakalnę – atsiliepė **Pinjgaiczių Mikas**.

— Matai – pradėjo **Valianta**, atsisukęs į **Miką**: – per lenkmetį pagavę maskoliai **koki lenką** pakorė czionais netoli mus upelij' po tūm dūdžiūju **alkeniu**, ką į czia vaziūjant po **kaireijai rankai**. Paskui tenais pat ir pakasė jį upelio **krante**. Iszpradzių, sako, tas **lenkas** kas nakt keldavosi isz **kapo** ir nepraleisdavo nakezia nė viena neužkabines. Žmonės isztolo lenkdavosi tos **pakalnės**. Da ir dabar kaip ką **užkabina**.

Isz talkinjkų veidų buvo matyt, kad vieni tiki, kiti **ypacz** jaunesniejie tik szaiposi girdėdami tą pasaką. Liaukų **Jonas**, nors jau gerai po **kepure** turėjo, nusiminė **be-klausydamas**. Juk reiks jam **nakezia** grįžti per tą pakalnę, o jisai tikrai žino, kad tenais **vaidinasi**...

Nusimines pasidėjo, gal pirmu syk, szale savęs ant stalo **neiszgertą stiklelį**.

— Jonai! Jau nė tu nepasigaili to vargszo stiklelio? – atsiliepė **gaspadorius**, pamatęs, kad **Jonas** negeria.

Jonas iszvertė į dugną stiklelį ir tūjaus truputį atitoko.

— Kas žin, dėde, ar tai gali buti teisybė apie tą pakalnę? – klausinėjo toliaus **Pinjgaiczių Mikas**.

— O kaip neteisybė! Ana mano kaimynas **Rinczius**... ve, pato **Antanas** gali pasakyti,

ar melūju... – pasakojo **Valianta**, kreipdamasis į **Antaną**, **Rinczius** berną, talkinjką: – Patsai **Rinczius** prie visų karcziamoje pasakojo, kaip jam toj pakalnėj' atsiėjo: „Vaziūju, sako, vieną turgaus dieną **vėlokai** namon. Privaziūju, sako, tą pakalnę... szviesu, mėnulis szviečia. **Mislju**, sako, kaip czia bus. **Visai**, sako, manęs baimė neima, vaziūju girdi drąsiai. **Nusileidau**, sako, į pakalnę – nieko! O czia pakalnėj' kaip ims, girdi, barszkėti mano **vežimas**, visos, girdi, geležys, kokios tik prie **vežimo** yra, kaip ims skambėti, net man, girdi, ausis spengia. O czia, sako, žiuru, tik brynkst! atsikabino **branktai**, kas czia, sako, bus? O **vežime**, sako, atsirado toksai sunkumas, kad nė **arkliai** nepalupa. **Sėdziu**, sako, **vežime** nė gyvas, nė numiręs, bijau **arkliams** ir **botagu** užkirsti. **Ponedie!** sako: kad nors, girdi, girtas **buczia** buvęs! Iszgėrėm, sako su szvogetiu ir **Ragaiszių Vincu** tris kvatierkas, paskui, girdi su vaitu ir **rasz-tinjkū iszgerėm bonkūtę** „zvyriuvkos“ ir da, sako, nepame nu su kūm prie **szinkiaus iszgerėm** po porą stiklelių, ir daugiaus nieko, tik, girdi, iszvaziūjant su **Raibikiais** kelias bonkas **alaus iszgerėm**. Kad nors, girdi, girtas **buczia**, tai, sako, ir **szaip** ir taip pamislyczia: ar tai tiek pasitaiko iszgerti! **Nepaveža**, sako, **arkliai** priesz kalnelį, nors tų ką.. Kaip tik užvilko, girdi, **arkliai** priesz kalną, **brangtai**, girdi, kaip buvo, taip ir yra gerai, **arkliai** lengvai bėga, nė tam **vežimui** reikia barszkėt... **Atsigrižtu**, girdi, atgal – **dunkso**, sako, kas ant tilto. **Užkirtau**, sako, **arklius** ir **parpyszkėjau** namon, o paskui, sako, tik į **treczią** dieną **pasipasakojau**, kaip man atsiėjo.“

— **Mislijat**, kad neteisybė – kaip gi czia neteisybė? – **Užbaigė Valianta**.

Visi pakilo isz užstalės ir užsidegę pypkes susėdo ant sūlų rudyti.

— Tai, dėduk, gal ir czia tokia teisybė – atsiliepė **Pinjgaiczių Mikas**, užsidegęs savo pypkę: – kaip buvo su **Navikų** seniu. **Mynėm** mes **Gaisriūse** linus. **Baigėm** jau mint, **veziau** asz su piemeniu **paskutinius** į pirtį padžiaut ir **mislju**, kokį dabar czia szposą **mynikam** iszkirsti. „Iszlipk tu, **Petruk!**“ – sakau į piemenį: – „ties pirties **kampu** ir niekam **nematant** įlysk per langą į pirtį. **Užlysk** už **krosnies** ir **žiurėk**, ar nepasiseks iszgasdīt katro. **Piemū** taip ir padarė. Asz, kaip nieka-dėjas, **privaziavęs** metu linus isz **vežimo**. **Navikų** senis (jis tada kurino pirtį) įėjo į pirtį pataisyti ugnį ir iszneszt **mynikams** sausų linų. **Piemū** užsimanė **pažiurėti**, kas įėjo į pirtį. **Pradėjo** pamaži stiebtis. **Senis** pro **krosnį** piemenio nemato, tik žiuri, szale **krosnies** ant sienos pasirodė **kas-žin** koksai ausūtas **szeszėlis** (piemū buvo su ausūtine **kepure**). **Senis** nusistebėjęs **pratarė**: „**Vieszpatie!**...“ **Piemū** iszgirdęs kalbant senį, atsitupė už **krosnies**. Bet kur jis tav iszkęs ilgai **nežiurėjęs**: **vėl** pradėjo stiebtis. **Senis** vėl pamatė ausūtą **szeszėlį** ant sienos. **Iszgirdom** mes **priemenioj**: „**Vardan** Dievo **Tėvo!**... jau senis **garsiai** zegnojosi.“

— Ka, kaa-ka-ka-ka! – emė jūktis visi talkinjkai. **Kada** visi paliovė jūkęsi, **Mikas** toliaus pasakojo:

— **Iszgirdęs** besizegnojantį senį, **piemū** dar syki prisiglaudė prie **krosnies**. Bet neužilgo isispogsojęs į sieną **senis** vėl pamatė ant jos ausūtą **szeszėlį**. **Atsiminęs**, kad **szeszėlis** nū zegnonės **pirma** isznyko, dabar jau drąsiai atsiliepė į **szeszėlį** szventais zodžiais: „**Visokia** dvasia garbina **Vieszpatį**, o tu, **szėtone**, ką garbi-

ni?“*) **Piemū**, turbūt supratęs, kad senis bijosi jo **szeszėlio**, nelindo daugiaus už **krosnies**, tik papurtė savo galvą. **Ausūtas** **szeszėlis** pradėjo **kraipytis** ant sienos, o senis **rėkdamas** kaip **szoks** isz pirties į **priemenią**, užszovė pirties duris ir laiko atsispyręs...

Antrusyk kvatojimas talkinjkų pamiszino **Miko** pasakojimą. **Kvatojo** visi, net **Jonas**, pamirszęs visą savo baimę, taip isijūkę, kad užspringęs dumais savo pypkę ilgai **kosėjo** ir **sprengsėjo**. **Ilgai** taip visi kvatojo. **Buvo** po kelis **aptykę**, bet vos tik **katras** užsimena apie tą iszsigandusį senį, nū savęs **dadėdamas** kokį žodelį, ir vėl visi pilvus susi-ėmę jūkais **leidžiasi**. **Kada**, **antgalo**, visi **aptyko**, **Mikas** baigė savo pasaką:

— Asz pamatęs, kad visas iszbalęs senis atsispyręs laiko pirties duris, nieko nelaukdamas iszme cziau paskutinį kulį linų ir **vaziavau** namo. **Piemū** iszlindeš isz pirties jau laukė manęs ties **kampu** ir man **pravaziūjant** iszoko į **vežimą**, ir **mydu** nubirs gėm. **Kur** tav **piemū** iszkęs: tūjaus iszpasakojo, kaip tai buvo. **Už** kelių dienų dagirdo apie tai ir senis, bet nė klausyt nenori „**Ar gi asz!**“, sako: „**mažas** **vai-kas**, nepazįstu **szeszėlio!** **Buta** man **szeszėlio!**...“ ir tikrai tvirtina, kad matė **velnią**.

— Tai, dėde, gal ir jūs pakalnėj' tik toki szposai – **patemijo** **Mikas**, pabaigęs savo pasaką.

— Tai czia...? avies galva! **sulygino**... – pamislijo viens sav **Liaukų** **Jonas**: – kur tav **piemū** gasdino, o kur czia **pakorėlis**...

Ir **Valianta** tikrai tvirtino, kad jų pakalnėj' nė žmonių

*) Kelias deszimtis metų atgal lietuviai susitikę tamsoj' kokį žmogų uždūdavo tą klausymą ir pagal jo atsakymą suprasdavo, ar jis yra žmogus, ar kokia pikta dvasia. Apie tai pasakojo man vienas senis.

gąsdinimas. Niekas jam nepriesztaravo – prieš senesnį reikia nusilenkti.

Da ilgai būtų kalbėjusi ir prisipasakoje vieni kitiems būtų ir nebutų daigtų kad vėlybas vakaras neragytų ant namų.

Pradėjo visi jieszkoti savo kepurių ir botagų. Gaspadorius, dėkavodamas už patalkinimą, privertė dar visus išzgerti po stiklelį „iszeituvių“ – tokia lietuviszka mada!

IV.

Visi talkinėjai išvažinėjo, tik liko Pinjgaiczių Mikas, kuriam nakezia pertoli namo grįžti ir Liaukų Jonas.

Jau tam Jonui kad nesiseka, tai nesiseka sziądien: negana ką pasivėlino į talką, da dabar – ko gero! – kepurės neranda.

— Kad ji staugdama... kur ta mano kepurė? rodos sziczia ant vagelio pasikabinau... – bumba sav po nosia Jonas, dulinėdamas po visus kampus. Degtinė iszdildė jam isz atminties, kad jis kepurę už stalo sėdėdamas ant lovos metė.

Visi Valiantų namiszkiei suniko jieszkoti Jono kepurės ir tik pažibinant lempute įžūrėjo ją po lova pasigrudusią.

Dabar iszgerė Jonas „iszeituvių“ vieną stiklelį, paskui, kad neszlubūtų, ant kitos kojos, kitą ir atsisveikinęs visus iszėjo laukan.

Lauke buvo nė szviesu, nė tamsu: su nuskelta puse mėnulis spingso ant dangaus. Sztai czia – jau ir jo arkliai, suėdę szieną snapso galvas nuleidę.

Iszvaziavęs per vartus Jonas norėjo pavykėti arklius, kad risztele pabėgėtų, bet arkliai tik tūm tarpu paszokėjo, kaip rimbas per nugarą szniarksztelėjo ir vėl zingine copina.

— Nuvaro, nabagėliai, per dieną – teisino jūs Jonas.

— Nebėgat, nebėgkit! – sznekėjo viens sav.

Ką tai kenkia, kad nebėga:

jam dabar taip gerai, visą naktį szitaip bevaziūtų. Galvoj lyg ką jaučia, pats negalėtų pasakyti ką; visam szilta, o czia vėsus rudenio vakaras taip gaivinancziai kvėpsi! Taip smagu visam... rodos nė ne žeme, tik padangėmis kur važiūja, padebesėmis. Ir linksma. Jonas ėmė dainuoti, tik jam, niekad nedainūjancziam, tas suvis nesisekė: ir balsas kas-zin koksai, ir lieziuvius klumpa, neiszitaria žodžių. Ėmė per nosį nytiūti, tai vėl kartais szvilpavo.

Arkliai patys zinodami kelią nevaldomi ėjo.

— Geras daigtas da degtinė – mąsto Jonas: – kad taip kasdien gautum jos atsigert... Kas-zin, ar asz dabar girtas? ne, negirtas, tik taip užsigėręs.

— A-a! tai czia tie medžiai, kur lenką pakorė! – umai atsiliepė Jonas, pamatęs neperkoli isz upelio kyszanczius medzius: – Czia ta baisi pakalnė... nebijau! Akis iszkapoczia su rimbu!...

(Pabaiga bus.)

Daina.

Praslinko jau mą
Szesziolika metelių,
Laikas užsiraszyti
Į knjgas martelių.

Pribukit jaunikaicziai,
Kurį nors dieną,
Gal atrasiu tarp jusų
Už vyrą sav vieną.

Seno nenoriu,
Nės trumpai gyvena,
Dirbti negali
Ir tankiai stena.

Senas su jauna
Netinka į porą;
Tad jauno jieszkosiu
Pagal savo norą.

Nenoriu ir tokio,
Kur's karėj' tarnauje:
Jis ne dėl savęs,
Svetimiem kariauje.

Priesz prieszą stovėdams,
Greitai gal prazuti,
Tada mą vargdieni
Tekty naszle buti.

Nenoriu bajoro;
Suvis jo nekencziu,
Peikia lietuvybę,
Tai veislė niekverczių!

Jis tikras lenkbernis,
O asz Lietuvaite,
Pagal brolių norą
Tvirta tėvynaitė.

Nenoriu tamsuno,
Jis degtinę mėgsta;
Ne kartą pusgirtis
Ne mandagei giesta.

Per naktis kazirūti
Tai jo pirmas darbas,
Saugok Dieve nū tokio!
Su jūm gyvent vargas.

Zinau asz bernelį,
Kurs iszminties szviesios;
Gerai pamokėtas;
Lietuviszkos dvasios.

Tą už vyrą noriu sav gauti
Ir renku isz visų,
Bet kur gyvena. Kas per vienas
Oi! to nesakysiu.

paraszė Lietuvaite.

Margumynai.

Paprocziai Abisinieczyų.

Nepasisekimas Valakų po Amba Aladzi parodo, kokio sunkaus atsispyrimo tur laukti isz pusės Abisinieczyų. Abisiniecziai yra žmonės tikri kareiviai, o priegtam labai užsiartavoje iszlaikyme visokių sunkumų, kuriūs reikia pameszti laikūse karės. Neatsisako nors ir nū tolymiausių kelionių. Gyvena kalnūse ir nors kas nakts gerai paszala, nakvoje po atviru dangumi, nereikalauje sziltensnių drapanų, apart tų kokias neszioje sziltose dienose. Gamtiszkaiz yra stipraus sudėjimo; kares labai norei veda jau tikt dėlto, kad pripratę visad prie darbo, o vėl da, kad laike karės geriau gal plėszti, palaidunauti ir gerti. Laike karės jie patys užpuldinėjo ant saviszkių. Nekartą, kad ir karės nėra, aibys valkatų valkiojesi po tą krasztą ir gyventojai ne mažai tur nukentėti.

Susigobimas taip gi lengvas pas jūs, kaip ir iszsiriszimas.

Apsigobti gali kožnas jaunas vaikas, kuris tur keletą dolerių kieszniuje. Prie gobtūvių, visad yra reikalingi pirszliai. Jeigu pirszlys su gimdytojais merginos sutiko kas link iszpirkimo jų dukters, tai gobtuvės be nieko daugiau ir atsilieka. Pati apeiga szliubo tokia, kad svecziai svodbiniai per keletą dienų gere, valgo ir linksminas. Persiskyrimas toks, kad pats dūda savo moterei 2 ar 3 dol., o toji ir atsisako nū visko. Atsitinka, kad vienas Abisinczikas per savo amžį gobėsi iki 30 kartų, su viena persiskyrė, o kitą dieną jau ir vėl su kita apsigobė.

Turtingesni Abisiniecziai, kaipo prekėjai keliauje į tolymus krasztus ir kožnam mieste į kurį atvaziūja tur savo paczias, kurias tada atlancko.

Abisiniecziai tur savo ypatingus pinigus. Yra tai szmoteliai druskos pagal tikrą vertumą jos padaryti. Pinjgai tie yra labai sunkus, kaipo nikelis. Taip vieną kartą nekuris misijonorius davė savo tarnui Abisinieczyiui du dolerius, kad tasai iszmainytų ant abisinieczyų pinigų, tai tarnas tas atsisako: „Pone, o kur yra asilas, kuris tūs pinigų parnesz namon? Už vieną toki pinigą isz druskos galima nupirkti: 3 gaidzius, o už vieną ir pusę zlr. 300 svarų kvieczyų, arba 6 avis, arba vėl 60 svarų medaus. Geras arklys kasztūje nū 6 iki 7 ir pusės zlr.; brangesni už arklius yra mulai.

Kožnas Abisinczizius nelabai yra prisiriszęs prie žemdarbystės, nės kad ir žemė gana derlinga ir visko auga perpilniai, bet prisiriszimą toki, niekados negal pakelti iki augsztesniam laipsniui kultūrą žemės.

Kaip Valakams pasiseks karė su tokiais kietais karzygiais, tai sunku pasakyti.

LIETUVOS ISTORIJA

(Tęsa).

Siuntiniais tū žygiu buvo ukiszka ir dvasiszka didūmėnė, beje vyskupas Krokuvos ir arcivyskupas Gniezno su vajevodom Sandomiriaus ir Kalisziaus. Tie nukeliavę į Lietuvą iszguldė Sigisdui nelaimės ir vargus Svidrigaliaus ir lugojo nū jo malonės, idant pasigailėtų jo stigavodami, jog jis nebegeidžia jau didžiosios Lietuvos kuningaiksztijos, bet tiktai kertelės meiliau prisiglausti savo tėvainėje, kurioje buvo gimęs kuningaiksztziu, idant galētu savo žilą galvą vargais ir rupesniais sukultą namų užkampyje padėti ir tenai tyliai savo vargingą gyvatą nubaigti. Bet d. Lietuvos kuningaiksztis niekūmi nesileido susigrandinti ir siuntiniams atsakė: „Asz pazjstu Svidrigalių, jo senatvė neperlaužė jo atkaklybės, jis dar dvėkūja trakumu, pati jo gyvyba yra pavojumu Lietuvai, lyg jis tiktai įžengs į jos rubežius, lyg vėl namkarė sukils. Pats Sigisdas kliunasi karaliumi ir Lenkų tėvunais, bet vienkart apreiksztjiems, jog lyg Svidrigalius įeis į Lietuvą, lyg jis Sigisdas tū jau visas sandoras ir vienybę Lietuvų su Lenkais pertrauks”.

Ant to Lenkų siuntiniai užmirsę Svidrigaliaus aszaras pradėjo gerintis Sigisdui, idant pagal senovės vienybę tarp Lietuvų ir Lenkų užturėtų ir savo senūsius apsiėjimus atiteistų, kursai dar siuntiniams nauju rasztu turėjo patvirtinti, jog mirdamas paliks Lenkų karaliui Lietuvos ukės karszincziui, bet nei tūmi dar Lenkai nekakinosi, nės prisūkė Sigisdą, idant prisiekintų Daugirdą urėdą Vilniaus akivaizdoje siuntinių ant to, jog Sigisdui mirus nei vieną kitą, tiktai patį Lenkų karalių ar jo karszinczių į Vilniaus pilę teileis. Lucką tūm tarpu ir Voliniją Sigisdas lyg savo gyvai galvai veldės, bet mirdamas taippat Lenkų karaliui paliks. Svidrigaliaus tose sandarose nieksai nebeminavojo, kursai nelaimėmis savo gyvatos sudaužytas, nū visų apleistas, vargais ir karszate remiamas, nū tėvainės pavarytas, isžejo į Valakų žemę, kurioje vargdamas per septynis metus avis ganė ir tūmi sav dūną pelnė!

1438 m. Dabar Lietuvoje nutilo nevien karės, bet ir tikėjimo barniai: kaipogi Zidorius, metropolita Kijavo savo mokslu ir Dievo meile sutaikino Lietuvos Gudus su Rymo bažnyčia taip, jog jos valdžią Gudai iszpažino ir popiežiaus įsakymų klausė, nōris apsiėjimus maldose rytų bažnyczios užlaikė*).

*) Tūse pacziūse metūse Tautoriai nū anapus Volgos ar įmokyti ar tyeziomis atėję su dide daugybe į Lietuvą Padalijos baisesniai nuteriojo, kurias Lenkai norėjo darginioti, bet isztikę į muszā nepatogioje vietoje, kaipogi nū vīsur balomis apskreibtoje, grumdami visi pakrito, kurioje muszoje pats Buczackis galą gavo, o Tautoriai didį grobį pagrieję namo pagrįžo palikinę yras ir degėsius Padalijoje bežerūjanczius, — Stryjkovski Kron. Litew. k. XVII r. II str 556.

Kaipogi tos gadynės rasztai kryževių sziadien jau stygavoja, jog Lietuviai ir Žemaicziai didei mylėję ir gyrę minavotą d. kuningaiksztį Sigisdą sakydami: Jis mums arba miestūse leidžia pagal Magdeburgą įstatymų rėdytis, tėviszkes ir valseczius nū Vytauto mums dovanotas patvirtino mums veldėti, ko Svidrigalius nedarė, todėl naujasis musų d. kuningaiksztis yra didei mums malonus, mes visi už jį lyg pakūju mirsime. Kozebue Preus. aelt. Gesch. T. III.

Kitas Lenkų raszytojas 86 metus gyvenęs raszo, jog amziuje dar svietas Lietuvoje ir Žemaicziūse raudojęs minavodams Sigisdą.

1439 m. Galan tū metų mirė Ciesorius Sigizmontas, kurio giltinė tū jau sukėlė naujas netaikas: kaipogi vieni Czeką iszrinko sav karaliumi, kuningaiksztį Austrijos, antri Jaugaliaus sunų Kazimierą, kurie norėjo dar Lietuvius nū Lenkų atkeisti, idant Lenkai netaptų perdaug galingais; todėl Lenkų tėvunai prieszingavo ir nenorėjo įdūti Kazimiero Czekams, kad taip Lenkai ankstėsi iszleisti Kazimierą ir Czekus; tūm tarpu atkeliavęs tenai Austrijos kuningaiksztis Albrechtas tapo Pragoje karaliumi apkarunavotu ir taip ankstymūse Lenkų didūmėnės jų karalaitis nustojo Czekų karunos.

Tūse pacziūse metūse sukėlė Lenkai Petrikave sueimą, kuriame lūmos 15 metų karalių Lenkų Vladislovą telurintį paaugusiu arba vyrū apskelbė ir vienybę vėl su Lietuviais atnaujino.

Dabar Sigisdas turėjo atvangą; jo visustipriausias neprietelis isz ukės isztremtas, lauko neprieteliai jau pergalėti, jau sandaromis suvaržiti, todėl spakainiai leidosi butinai ant gobio ir smarkybės. Didelius valseczius Monviczio ir Rombūczio pasavino; tū jau kiekvienam turtingam, kaip sako Lenkų raszytojai, rodosi pavojum, kursai slapta ir regimai tykojo svetimų tėviszkių ir gyvybę; ant galo pats tapo įtarimu ir kiekvieno pradėjo nugąstauti, todėl vienus nekaltus kalinti, kitų valseczius neteisingai savintis; kaipogi atėmė valseczius kuningaiksztziui Mscislavos Jurgiui Lengvinui, o patį kalinyczioje Trakūse užrakino; kuningaiksztį Slucko Aleksandrą kalinamą Kopylėje su visa szejmyna perkėlė į Kernavą kalėti, o žmonai su sunum Simonu ir Mykolu liepė gyventi Utėnūse. Daug kitų neteisingai apskūstų liepė kankinti: kaipogi jei veizėdamas pro langą savo rumų regėjo tris tarp savės sznibzdant, tū jau tardamas apie jį kalbant liepė klausinėti, ypacziai kurie jei nesutiko savo atsakymūse, tū jau it bezlepiczias ezere nuskandino, turtus pajudinamūsius nukankintųjų pasavino, o jų valseczius ir pilis iszdalijo savo algocziams. Nekentė nei vieno tokio, kursai dūsnūmu praėjusių kuningaiksztzių gautus turtus ir valseczius dėvėjo. Ant galo norėdamas visų įtariamųjų vienkartu nusikratyti, suvadino lūmas į Trakus.

1440 m. Tie, kurie pas jį Trakūse gyveno, numanydami tokį bjaurų jo ketėjimą, sutarė jį patį nugalūti. Kuning. Jonas Czartoriskis, Liubarto Gedminaiczio sunus, iszreiszkė savo sintėjimą urėdam Vilniaus ir Trakų Daugirdui ir Lelūsai; sutarė visi Svidrigalių slapta isz Valakijos parvadinti ir apent jį d. Lietuvos kuningaiksztziu pakelti, o Sigisdą nuzurdoti, o jo sunaus į pilis Vilniaus ir Trakų nebeįleisti. Vis rodėsi pigiu nuveikti ir to tiktai bereikėjo taip jautrų galzudį nugalūti, kas czionai ne nieko darbas buvo: kaipogi reikėjo vieną rumų vyrą į sutarimą įtraukti. Dienų nė metų pakukuliavo jo kutinjką Skobeikį isz Kijavo gimimo, idant vieszpatį savo nuzordotų, ką jis ir pasiēmė nuveikti Verbų dieną.

Subatos vakarą priesz verbas 600 isztikimų kareivių szieno vezimūse apkrautų į pilį įvežė, kurių Skobeikis tardamas vėlu beesant nebeleido beiszkrauti: tūm tarpu susitarusiejie patys visokiais pragumais kitas po kito taippat slapta į pilį isismaukė.

Rytą metą mažai didūmėnės belaukė d. kuningaiksztį jo rumūse, jo sunus Mykolas su rumyniais arba dvariszkais buvo į bažnyčią iszėjęs, d. kuningaiksztis paliko namieje it vienas. Czartoriskis atėjęs į rumus pagal įpratimą per daug anksti, vaikszcziujo szen-ten, bet visur rado užrakyta: kaipogi d. ku-

ningaiksztis vidutinėje savo grinceioje užsirakinęs it viensai meldėsi su kuningu, kursai jam miszias laikė; sutarėjai drovėjosi lauztis pro duris, idant didysis kuningaiksztis pajutęs tranksmą neiszspruktų. Viena notis paskubino giltinę d. kuningaikszeziui: kaipogi laikė jis szunies vietoje jaukią meszką rumūse, kuri liubyjo norėdama į grincezią įeiti duris brazdinti. Czartoriskis pamatęs meszką rumų laidare pradėjo angas durių it meszka brusdinti. Angasargis, tardamas meszką esanti, atidarė duris, pro kurias sutarėjai sulindę rumus užrakino. Tūjau mosterėjo keltis szieno vezimūse gultiams, kuriais tūjau užstatė visas rumų angas saugoti. Czartoriskis su tulais įėjęs į d. kuning. kambarį iszmėtinėjo jam jo smarkybę ir nekalto kraujo gozimą Lietuvos didūmės. Didysis kuningaiksztis norėjo jam atsakyti, tūm tarpu Czartoriskis, kursai nenorėdamas įtariamui palikti be ginklo buvo įėjęs, grobė jam už kaklo ir drėbė į zemę. Tūm tarpu Skobeikis Kijavionis d. kuningaikszezio kutininkas pagrobęs nū kamino gelzies žarstykłę, didei smarkiai per galvą jam užsiautė, kiti sutarėjai jį pribaižė. Dar Stankis marczelga jo pūlė jį gelbėti ir pusgyvį jau savo kunu norėjo nū durių ir opų savo kunu uždengti; bet Czartoriskis atplėszęs jį nū kuningaikszezio patį iszsveidė pro langą laukan.

Ant pirmojo tranksmo gyventojai Trakų buvo atbėgę pas rumus savo kuningaiksztį gelbėti, bet niekur negalėjo įeiti. Mykolas įsprukęs į mažesniąją ir ezeru apleistąją pilį užsirakino. Sutarėjai idant gyventojų nenugandintų papartį pilies cziukuryje kaipo ženklą pakajaus iszvyturiavo. Lelusa su Czartoriskiu didziąją Trakų pilį užėmė Svidrigaliaus vardan ir tenai, idant Mykolas nebeįeitų, stiprią įgulę įdėjo. Tūm tarpu Daugirdas nupluszėjęs į Vilnių užėmė Svidrigaliaus vardan zemąją pilį, bet augsztąją pilį tą paczią naktį Narbutas užėmė Mykolo vardan.

Tūm tarpu rinkosi į sueimą isz visų krasztų siuntiniai nezinodami, ant ko jūs d. kuningaiksztis kėlė ir kas su jūm pacziu buvo nutikę: kaipogi Gosztautas Smolensko urėdas ir kensgalius Žemaiczių pakelėje tepajuto giltinę d. kuningaikszezio; sako buk drebėję siuntiniai girdėdami Svidrigalių parkeliaujant isz Valakų, kursai į Lucką atkeliavęs iszleido jomylistas, kuriūs Sigisdas kalino ir tūm pacziu savo szalį didei pastiprino, dabar kas valandą laukė jo Lietuvoje.

Susirinkę siuntiniai į Trakus rįžosi pagal tarimą Gosztauto ir Kensgaliaus iszkilmingai savo nuzudytąjį d. kuningaiksztį palaidoti, kurį svietas ir didūmėnė palydėjo isz Trakų į Vilnių ir palaidojo jį szalip Vytauto, jo brolio, Vilniaus katedroje.

Taip raszo Lenkų raczytojai, bet jei kurią dieną iszkrapisztys Lietuviai senovės rasztus savo veikalų, ras Sigisdą netaip smarkiu ir nozmiu, kaip jį dabar skaitytojas regėjo. Visų kaltaisiais buvo patys Lenkai, kurie norėdami visados ant Lietuvių sketerauti, neleido jų su Vokiecziais kryzeiviais ypatingų sandarų daryti, visados smeigėsi lygiai sandarauti, bet sandarose nevadino Lietuvių kaipo sav lygią tautą, bet kaipo savo padonūsius, stygavodami, jog Jaugalius užraszęs jiems Lietuvius už tą, idant jį savo karaliumi pakeltų, nemindami ant to, jog Lietuviai jūs paczius daug kartų nū pragaro gelbėjo, dangstydami jūs savo krutimis nū kryzeivių, Gudų ir Tautorių, nemindami ant to, jog tiems patiems Lietuviams pirm kelių deszimezių metų patys savę po jų globa glemžėsi

ir jų paszalpos lugojo. Dabar jau niekino jų kalbą, įstatymus, budą, dabą ir apdarą, kas Lenkų buvo, tas geru tebuvo, kas lenkiskai kalbėjo, tas bajoru vadinosi, kas lietuviszkal, tas muziku, nors pacziu kuningaikszeziu butų buvęs. Bet neprieteliams pasirodzius, Lietuvius į prieszakį statė, patys užpakalyje stovėjo, Lietuviams neprietelius pergalėjus, svietui skelbė Lenkai pergalėję. Negalėdami virsziaus įgyti ridedė jų kuningaikszezius tarp savęs, brolių su broliu, galintį su galintesniu, idant nuvargusius namkarėje veikesniai patys nuvergūtų, dziaugėsi veizėdami į latakus krikszezionių kraujų tekanczių, patys krikszezionimis budami ir iszganymo duszios vildamiesi, kas per žmonės buvo kurie taip darė? Lenkų arcivyskupai, vyskupai, kardinolai*). Ateis kūmet norint kattras ir isznaginės teīybę isz rasztų sziądien dulkėmis apkerpėjusių. Kaipogi tos gulynės rasztai kryzeivių sziądien jau stygavoja, jog Lietuviai ir Žemaicziai didei mylėję ir gyrę minavotą didį kuningaiksztį Sigisdą, sakydami: „Is mums pilyse arba miestūse leidzia pagal Magdeburgo įstatymų rėdytis, tėviszkes ir valszcius nū Vytauto mums dovanotus patvirtino mums veldėti, ko Svidrigalius mums nedarė, todėl naujasis mūsų d. kuningaiksztis yra didei mums malonus, mes už jį lyg paskūjui mirsime“(48).

Kitas Lenkų raszytojas 1520 metų gyvenęs (sako), jo amziuje dar svietas Lietuvoje ir Žemaicziūse raudojęs Sigisdą minavodamas, it savo geradėją arba labdarį garbinęs(49).

Ta 10 metų nū mirimo Vytauto buvo didei rusta Lietuviams: kaipogi kebeliojami svetimų gudrybų visuskaiszeziūsiose dienose savo ukės brolis broliui kalaviją į szirdį murdė ir kraują savo nekaltų ukininkų naudon szalutinių tautų, o ant prabangos savosios latakais szlakino. Kas iszguldys tas kruvinas dienas Lietuvių ir Žemaiczių tos rustos gadynės! Svetima gudryba sukersztinti jų kuningaikszeziai galavosi vienas priesz kitą lyg paskūjui, velydami patys ant vietos mirti ar virszų gauti. Pilis, rumus, kiemus, kurių visusmarkiausi neprieteliai negalėjo nuveikti, tūs dabar jau namų kersztai suardė ir pelenais aprausė. Įvirtusios szalys, nebeįstengdamos viena priesz antrą bekariauti, telkė ir sandė ne vien savo prietelius, bet ir smarkiausius savo neprietelius, kurie atėją katrų noris gelbėti, savę beturtino grobį griedami: kaipogi teriojo tūm kartu Lietuvą Tautoriai, Maskoliai, kryzeiviai ir Vokiecziai, Lenkai, Mozurai ir Valakai pasikeisdami, czionai nieksai nei katrų negalėjo neprieteliais įspėti, todėl jog jie vienos ar antros pusės buvo sandiniais ar talkėjais.

*) Nevienas klaus savyje dėlko tą darė? Bet kiek vienam yra lengva atsakyti. Lenkai mokėjo raszyti ir skaityti, turėjo Krokavoje iszmintinę iszkalą arba unīversitetu vadinamą, kurioje svietas gudrybos ir iszminties mokėsi. Kad tūm tarpu Lietuviai ir Žemaicziai, noris krikszezionys, vienok visoje ukėje nei vienos iszkalos neturėjo, tarp paczių kuningaikszezių niekas nemokėjo nei raszyti, nei skaityti, sandaras paczias su svetimais vieszpacziais ir svetimomis tautomis Gudų kuningai raszė gudiszkal arba lotyniszkal todėl nestebuklai, jog buvo kropemi.

48) Kotzebue Preus. aolt. Gesch. T. III.

49) Mlechołwa L. 4 cap. 57.

(Toliau bus).

— „Rytas” szejmyniskai — draugiskai ukiskas nedėlinis laikrasztis; iszeina Waterburyje Conn. pas Rev. J. Žebriję, 53 Green str. Waterbury, Conn. Ant metų kasztūja \$1.

Lietuvizskas kriauczius.

Jeigu kas reikalauje vasarinių drapanų, tegul kreipiesi pas mus. Turime kopuikiausią povyzdžių visokių matarijų ir kožnas gal pagal savo norą iszsirinkti. Užsteliūtą darbą atliekame kopuikiause, greitai ir už sąžiniską prekę.

Jurgis Rekus,
88 South Mead Street.
WILKES-BARRE, PA.
Ne toll lietuvizskos bažnyczios.

LIETUVIZSKAS Salunas

Jūzo Miliaucko,
Szaltas alus, skanus gėrymai, gardus, cigarai. Smagi vieta dėl užiegos. Praszau brolius atsilankyti pas mane.

Jūzas Miliauckas,
MAHANAY CITY.

The Richin Bark Rheumatism.

Yra tai naujai iszrasta gydykla nū daugel ligų, kaip tai: apsaugoja dantis nū trupėjimo, skaudėjimo ir puvimo smėgenų; užlaiko jūs visada baltais ir czystais iki senatvei; geriausiai gydo reumatizmą, skaudėjimą strėnose, kaulūse, perszalimą, putmena, drugį, kaltuną ir uždegimą. Szita nauja gydykla yra pripazinta mokyty daktarų ir užtvirtinta per Amerikos valdžią. Kas da nepagyjatė isz augszcziau minėty ligų, atsizaukite į mus, o gausite patentūtas gydyklas. Reikalauju agentų visūse miestūse. Dūdu gerą uždarbį. Nū dantų skaudėjimo 1 bonkutė 25 c., 3 bonkutės už 1 dol. per expressą. Nū reumatizmo 4 bonkos už 3 dol. Adresas: The Richin Bark Medical Co. 3132 Emerald ave. Chicago Ill.

Lenkizskos knygos

maldy, pargabentos isz užmarės.
Gaunamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchalenis duszy pobožnej, zbiór naboženstw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów \$1.50.
Złoty Oltarz czyli zbiór naboženstw dla chrześ. cian i katolików \$1.30.
Oltarzyk czyli zbiór naboženstwa dla młodzieży katolickiej 70 c.
Wyborek naboženstwa dla młodzieży katolickiej 50 c.
Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich 45 c.

Pigiansia Lietuvizska krautuvė visame mieste.

Galima gauti, perkant tik tai už pinigą:

- Silkių baczkutė už 60 c.
- 22 svaru cukriaus už 1.00
- Cal. Ham svarą už 7 1/2 c.
- Sudyty laszinių svarą už 7 1/2 c.
- Rukytų laszinių svarą už 9 c.
- Szvieži kumpei 7 c.

- Deszrėlės baksais po 7 c. už svarą.
- Bulvių buszėlį už 30 c.
- Miners extra Tabakas 30 c.
- 4 svarai Kėksų už 25 c.
- 4 „ Crakesų 25 c.
- Szviežių kiauszių tuz. už 14 c.
- Svaras sviesto už 20—15 c.
- Svaras geriausių taukų — 7 c.
- 7 dėžės Sardines — 25 c.
- 3 dėžės pieno 25 c.

pas **M. Bartikowsky,**
252 East Market Str.,
Wilkes-Barre, Pa.
4-tose duryse nū Stegmaferio Bravoro.

Galima gauti su prisiuntimu szias knygas:

1. Istorija Katalikų Bažnyczios. Ji yra labai naudinga dėl perskaitymo kožnam katalikui. Kasztūja 1,00.
2. Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 1892 m. Ji iszrodo aiskiai lietuvizskų bedievių darbus ir podraug kaip katalikas turi nū jų apsisaugoti. Kasztūja. 20c.
3. Valtis bei iszguldymas szventų evangelijų ir lekoijų ant visų metų su labai naudingais dvasizskais skaitymais. Puslapių esti 896. Linkėtina kad kožno lietuvio namūse ji butu. Kasztūja — 1,50c.

pas **Kun. A. Burba,** Box 1053
Plymouth, Luzerne, Co. Pa.

Knigos

pargabentos isz užmarės:
Maldy knygos,

- Aukso Altorius, arba Szaltinis dangizsku skarbū 2.00 iki 3 00.
- Garbe Diewų ant auksztybės „ „ „ \$1.50.
- Balsas Batandėlis 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
- Kniga giesmių arba Kanticzkos „ 75c.
- 150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikelo kanticzkų 75c.
- Istorizskos dvasizskos italpos knygos,**
- Gyvenimas Vieszapatos Jezaus Kristaus, 75c.
- Istorija seno ir naujo Istatymo su abrozėl. 15c.
- Istorija seno Istatymo „ „ „ 25c.
- Gyvenimas Marijos „ „ „ 20c.
- Menuo izwenzciausios Marijos Panos 30c.
- Sopulėj Motynės Diewo „ „ „ 20c.
- Evangelijos supulkeis apdarais 1.00c.
- Gyvenimaj Szventuju, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ketvirta ir penkta dalis už kožną dalį po „ „ „ 65c.
- Pamokėlaj apie trusą „ „ „ 10c.
- Gyvenimas szv. Benedikto Labro „ „ „ 40c.
- Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramente „ „ „ 40c.
- Istorizskos knygos svietizskos italpos.**
- Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.
- Trumpa senovės Lietuvų Istorija 10c.
- Aplinkrasztis kun. Petravycziaus į Vilniaus

- dziakonystės kuningus 1870 m. „ 5c.
- Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, graži knigutė kurioje apraszta visai mūsų prietikalui lenkais nū pat krikesztu Lietuvos 5c.
- Žiponas bei žiponė „ „ 40c.
- Žirgas ir vaikas „ „ 20c.
- Vytautas didis Lietuvos kunjgalkasztis 30c.
- Apie senovės Lietuvos pilis „ 10c.
- Kanklės lietuvizskos dainos keturiems balsams (su natomis) 20c.
- Amerika pirtyja (komedija) „ 10c.
- Apie kalbų pradzią „ „ 5c.
- Budal gydymo nekurių ligų „ „ 25c.
- ką daryti, kad sveiki butume ir ilgal gyventume 5c.
- kas yra, o kas bus! švilgis ant szijų dienų ir į atolitą 5c.
- krumplių Jonas, apysakėlė „ 5c.
- keletas žodžių apie nežmoniskus maskolių darbus kražiūse ir apie sudyjimą kražlezių Vilniuje 5c.
- keletas raszty apie kražių ateitkima 10c.
- Tamoszius besotis apysaka 5c.
- kalba dviejų žmonių kazimiero ir Antano apie katalikų bažnyczios pamatą 5c.
- Lietuvos kanklės (eilėmis rasz.) 10c.
- Pamokėlai apie sudą Dievo, pakutą, dangų ir nekaltą prasidėjimą szv. Panos Marijos 10c.
- Pamokėlai ir Gapytojans kalbos sodlecziams, knygą pirmoji, apima laiką nū pirmos nedėlios Adventų iki pelelių dienai! (pamokėlai kožnam nedėlieniui) \$1.25c.
- Trumpi pamokėlukai ir rodos, pagal kurias turi eigtis kiekvienas žmogus 10c.
- Lietuvos gospadinė arba pamokinimas kaip suvartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras izleidimas pagerintas 15c.
- Final ir jų gyvenima, viensėdis ir pirmutiė szalna 10c.
- Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c.
- Andersono pasakos (su abroz.) 15c.
- Gydyklos nū balmės myrio „ „ 20c.
- Misija ir ziedas „ „ 25c.
- Naujausia esapnų knigėlė „ „ 50c.
- Ženybos palkių Miko „ „ 5c.

Knigos poetizskos.

- Senkams Jurgis „ „ 15c.
- Vitolioranda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knygos 1.25c.
- Dūnelaczio pavasario linkemybės 10c.
- Konradas Valerodas — — 10c.
- Tėvynizskos giesmės — — 5c.
- Jūkaunos dainos „ „ 5c.
- Naujos dainos „ „ 10c.
- Birutės dainos „ „ 10c.
- Tėvynainių giesmės „ „ 40c.
- Petro Armino raszai — eilės 10c.
- Pagrėnų gotuybės — teatralizska 10c.
- Ponas ir Muzikai, Drama penkiose permainose, paraszta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.

- Palangos Jūze, linkėmi skaitymai „ 20c.
- Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c.
- Historija apie gražą Mageloną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį 20c.
- Pajudikime vyrai žemę, puiki apysaka paraszta patrijotizskoj dvasėje pagal vengrizską pono A. isz B. autoriaus knigutės „Kas teisybė tai ne melas 15c.
- Pasaka apė Szaltabuzius (jūkinga) 5c.
- Žiemos vakaro adynėlė, vokizskom rajdėm 20c.
- Muzikėlis „ „ „ 15c.
- Valkų knigėlė „ „ „ 15c.
- Ant Nakvynės „ „ „ 5c.
- Kalimynų pasaka 5c.
- Kaukazo belalavis 5c.
- Kur meilė, ten ir Dievas 5c.
- Kas kaltas 5c.
- Negirdėtas daigtas 5c.
- Pasakojimas apie valtą ir jo rasztinįką 5c.
- Senis Makrickas 5c.
- Vakaras Tilviko pirktelė 5c.
- Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. [ketvirta dalis „Sziaulėnizskio Senelio“] 15c.

Mokslizski rankvedžiai ir kitokios knygos

- Kniga dėl iszsmokinimo visasvietinės kalbos 15
- Apie buvimą Diewo „ „ 5c.
- Grieszninkas priverstas metavotis „ 15c.
- Pamokėlai apie trusą „ „ 5c.
- Talmudas ir mūsų žydai „ „ 10c.
- Szkala su kalba „ „ 20c.
- Priezauszris „ „ 20c.
- Kaip įgti pinigų ir turty „ „ 20c.
- Gitrybė 5c. ir 10c.
- Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta,

- kaip labai svietą slogina maskolių valdžia 5c.
- Apie Dangu 5c.
- Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c.
- Lietuvos gospadinė 10c.
- Žodynas kun. M. Mieziño \$200.
- Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas su puikiais paveikalais 15c.
- Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupozty po 10c.
- Kalendoriai ant 1889, 1890 ir ant 1894 m. po 10c.

Įvairios dvasizskos knygos,

- Pamokėlai ant didžiųjų metinių szvencų ir didiosios nedėlios, 50c.
- Piesos Žodžiai, 35c.
- Pilotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.
- Pokilis Szventųjų „ „ 15c.
- Iszguldimas metinių szvenczių labai naudinga knigėlė 10c.
- Mokslas Rymo kataliku „ „ 40c.
- Kas yra griekas? „ „ 15c.
- Nekaltybė „ „ 20c.
- Vartai dangaus „ „ 15c.
- Pekla, arba amžinas pragaras „ 75c.
- Ariekla yra nūdai; su ilustracijomis 30c.
- Garsas apie baisybes Diewo sudo 35c.
- Raktas į dangų „ „ 15c.
- Didžioji nedėlia „ „ 5c.
- Kaip Sumeniją nuspakajiti „ „ 15c.
- Vadovas į dangų „ „ 40c.
- Prisigatavojimas ant smerczio „ „ 40c.
- Oraugija dėl duszių „ „ 5c.
- Lietuvizskos miszios „ „ 10c.
- Kasdieninės Maldos 5c.

Notos dėl partapijono.

- Varpelis [valcas] 30c. Dėdlenė [polka] 30c.
- Sudlev [marzarka] 40c.

Paveiklai [abrozai].

- Kražių skerdynė 50c. Paveiklas Gedimino 30c.
- Paveiklas Vytauto 25c. Paveiklas Litanijos 25c.
- Visoki Abrozėliai su maldėlimis po Scentus.

KNINGOS

EOCNOS SPAUSTUVĖS.

- Lietuvos Istorija, nū seniausių gadynių iki Gedimino D. L. K., paraszta 1860 m. 4
- Slimano Daukanto. Kniga pirma, gaunama už 1,50c.
- Budas Senovės Lietuvų Kalėnų ir Zemačzių paraszta Slimano Daukanto, gaunama už 1,00.
- Istorija Katalikų Bažnyczios, „ 1,00.
- Europos Istorija su žiamlapiais „ 50 ct.
- Lietuvizskos DAINOS isz visur surinktos 200c.
- Pasakojimas Antano Tretninko paraszė vysk. Zemačzių Motiejus Valancziauskas, 25 ct.
- Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
- Dievattis, apysaka szios gadynės 1,00 ct.
- Apleka Diewo „ „ „ \$1,00.
- Aukso Verszė, labai puiki drama „ „ 20 ct.
- Du puikus apraszymaj apie nedorybę zydo ir pikty augynimą wajku \$1,00.
- Eglė, žalczių karalienė ir Iszgirovimas Kauno pilies 1863 m., du puikus dramatai paraszty Aleksandro Gužuczio, 25c.
- Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct.
- Historija gražios Katrukos ir jos visoki atsitikimai 10c.
- Histo rija isz laiko Francuzkos „ „ „ 30c.
- „ „ „ valnos Afrikoj 30c.
- Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuvizsko perdejo V. Stag. 40c.
- Istorija Septynių Mokintojų „ „ „ 50c.
- Jurgis Milostawskis — — 80c.
- Juožapas Koniuszowekis, arba karkinimas Unijoty po valdžia maskolius 50c.
- Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantj atsakymą 10c.
- Konstitucija dėl darbinjų — 10c.
- Namelis pustelnjko — — 75c.
- Nedorybes Rymo Ciesoriu, historija isz lajko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.
- Pujkus apraszymaj tikru ateytikimu isz „ „ „ czeu wajnos 1863 metu 40 ct.
- Prawadnikas angeizskos kalbos neabdar. \$1,00
- „ „ „ abdarytas \$1,25.
- Pujkus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1,00.
- Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1,50 ct.
- Senowes apraszymas apie Duktery „ „ „ Filypo Karejwio 50 ct.
- Sumyezymas arba bajme tury dydelos akle 50c.
- Fykra tejsybe isz Suwaiku gubernijos 15 ct.
- Szwieca Diewo „ „ „ 65 ct.
- Titkus Persų Karalius, „ „ „ 25 ct.
- Uzysztanawik ant to geraj „ „ „ 50 ct.
- Witas ir Korynna historija isz lajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deoklecijana 95 ct.